

**POWIATOWY BANK SPÓŁDZIELCZY
w Zamościu**

**Informacje dotyczące Powiatowego Banku Spółdzielczego
w Zamościu ujawniane zgodnie z częścią ósmą
Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr
575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.**

według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Zamość, lipiec 2020 r.

Spis treści

Wstęp

- 1.1 Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435)
- 1.2 Zasady zarządzania (CRR art. 435.2)
2. Zakres stosowania wymogów Rozporządzenia (CRR 436)
3. Fundusze własne (CRR art. 437)
4. Wymogi kapitałowe (CRR art. 438)
5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439)
6. Bufory kapitałowe (CRR art. 440)
7. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego (CRR art. 441)
8. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)
9. Aktywa wolne od obciążeń (CRR art. 443)
10. Korzystanie z ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych (CRR art. 444)
11. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (CRR art. 445)
12. Ryzyko operacyjne (CRR art. 446)
13. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (CRR art. 447)
14. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR art. 448)
15. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR art. 449)
16. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR art. 450)
17. Dźwignia finansowa (CRR art. 451)
18. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego (CRR art. 452)
19. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego (CRR art. 453)
20. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego (CRR art. 454)
21. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego (CRR art. 455)

Załączniki

1. Oświadczenie Zarządu Banku (CRR art. 435.1 e)
2. Tabele ilościowe

WSTĘP

Informacje dotyczące Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu według stanu na 31 grudnia 2019 r. (zwane dalej „Informacjami”) ujawniane są zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR” lub „CRR”).

Informacje przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji. Informacje ogłaszane są co najmniej raz do roku.

Zamieszczone w Informacjach dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności z „Rocznego sprawozdania finansowego Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.” oraz „Sprawozdania z działalności Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu w roku 2019”. Natomiast dane w zakresie adekwatności kapitałowej są zgodne ze sprawozdaniem COREP dla Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Komórka ds. zgodności dokonała oceny informacji poprzez przeprowadzenie weryfikacji zgodności ich zakresu z zakresem ujawnianych informacji określonym w Polityce informacyjnej w zakresie określonym przez część ósmą Rozporządzenia CRR.

Zarząd Banku sporządził „Roczne sprawozdanie finansowe Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.” w dniu 12 maja 2020 r. Powyższe sprawozdanie zostało zaprezentowane zostało Radzie Nadzorczej na posiedzeniu w dniu 22 maja 2020 r. Zebranie Przedstawicieli Banku, na którym zatwierdzono powyższe sprawozdania odbyło się w dniu 05 lipca 2020 r.

Informacje oraz Polityka informacyjna odnosząca się m.in. do zakresu, częstotliwości oraz formy i miejsca ogłaszania informacji podlegających ogłaszaniu, dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Banku oraz w wersji papierowej – w Centrali Banku, a tym samym są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku.

1.1 Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435) oraz Rekomendacja P 18 z uwzględnieniem poszczególnych ryzyk, którymi Bank zarządza

art. 435.1 lit. a

Strategia i procesy zarządzania rodzajami ryzyka

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, komórki organizacyjne oraz pracownicy. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem” sporządzoną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii działania Banku na lata 2016-2020” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku. Celem funkcjonującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem jest utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez kluczowe wskaźniki apetytu na ryzyko.

Strategia zarządzania ryzykiem jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, tj. „Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym”, „Strategią rozwoju i bezpieczeństwa systemów informatycznych na lata 2016-2020” „Polityką kapitałową”, Planami finansowymi i operacyjnymi, a także politykami w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami. Definiuje apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.

Cele w zakresie apetytu na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru ryzyk występujących w Banku, zgodnie z przedmiotowymi regulacjami i „Instrukcją funkcjonowania Systemu Informacji Zarządczej”.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) identyfikacja ryzyka – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku;
- 2) pomiar ryzyka – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar;
- 3) ocena/szacowanie ryzyka - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka;
- 4) monitorowanie ryzyka – polega na monitorowaniu odchyłeń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń);
- 5) raportowanie ryzyka – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań;
- 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko, działania zarządcze - polega w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem;
- 7) kontrola wewnętrzna - obejmuje mechanizmy kontroli ryzyka, badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz audyt wewnętrzny.

Do ryzyk istotnych, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza: ryzyko kredytowe i kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko operacyjne, ryzyko braku zgodności, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej IRRBB, ryzyko płynności, ryzyko walutowe, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko kapitałowe, ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Do nieistotnych ryzyk, które podlegają nadzorowi, Bank zalicza: ryzyko rezydualne, ryzyko strategiczne, ryzyko utraty reputacji, ryzyko cyklu gospodarczego, ryzyko transferowe, ryzyko modeli.

RYZYKO KREDYTOWE i KONTRAHENTA

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych, spowodowanych nie wywiązywaniem się klienta lub kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy w określonym w umowie terminie. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym i kontrahenta jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych oraz dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych.

Zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej Bank planuje osiągnąć poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- 1) ryzykiem kredytowym;
- 2) ryzykiem koncentracji zaangażowań;
- 3) ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 5) ryzykiem rezydualnym;
- 6) ryzykiem inwestycji.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ekspozycji detalicznych, Bank realizuje zasady określone w Rekomendacji S oraz w Rekomendacji T Komisji Nadzoru Finansowego.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego, Bank prowadzi poprzez:

- 1) dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji;
- 2) monitorowanie i raportowanie jakości portfela (badanie szkodowości kredytów w poszczególnych segmentach klientów, branżach, oddziałach Banku itp.);
- 3) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone;
- 4) monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka;

- 5) monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79 ustawy Prawo bankowe;
- 6) realizację przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
 - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b) prawidłowym przepływie informacji,
 - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - d) nadzorze nad działalnością kredytową.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji/kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:

- 1) stosowanie metodyk oceny zdolności kredytowej, dostosowanych do profilu ryzyka kredytobiorcy,
- 2) bieżący monitoring kredytowy wszystkich ekspozycji,
- 3) przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych,
- 4) windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi,
- 5) kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje oraz inne regulacje kredytowe, zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

Ważnym elementem procesu ograniczania ryzyka kredytowego są prawne zabezpieczenia wiarygodności.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń. Za prawidłowość prowadzenia monitoringu odpowiedzialni są: jednostka organizacyjna Banku, w której portfelu znajduje się dana ekspozycja kredytowa oraz Zespół Monitoringu i Windykacji.

Przyjęte zabezpieczenia ekspozycji kredytowych podlegają cyklicznemu monitoringowi, którego zadaniem jest wczesna identyfikacja sygnałów ostrzegawczych, umożliwiającą podjęcie skutecznych działań ograniczających ryzyko kredytowe oraz gwarantujących uzyskanie planowanych przychodów z ekspozycji kredytowej.

W przypadku zabezpieczenia w postaci hipoteki monitorowana jest wartość rynkowa nieruchomości.

Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym staje się nieakceptowalne Bank stosuje następujące rozwiązania:

- 1) ogranicza kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów;
- 2) ogranicza skalę całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych Oddziałów Banku;
- 3) zwiększa poziom zabezpieczeń;
- 4) restrukturyzuje zadłużenie, doskonali system kontroli wewnętrznej, opracowuje odpowiednie procedury wewnętrzne;
- 5) podejmuje inne działania, zależnie od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów, Bank współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej - BIK S.A. oraz Biurem Informacji Gospodarczej - instytucjami zewnętrznymi oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym. Do aktualizacji ocen wartości nieruchomości przyjmowanych na zabezpieczenie Bank korzysta z bazy systemu AMRON.

Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych ustalane są z uwzględnieniem zasad rozdzielania funkcji operacyjnej od oceny ryzyka kredytowego.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego, portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w cyklach kwartalnych. Poziom i jakość portfeli, przestrzeganie limitów, ocena poziomu ryzyka, monitorowana jest na podstawie raportów Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz. Raporty prezentowane są Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej.

RYZYKO KONCENTRACJI

Celem zarządzania ryzykiem koncentracji jest:

- 1) zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji portfela aktywów, pozwalającej zredukować ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością podmiotów, charakteryzujących się podobnym profilem działania (branża, region gospodarczy) lub wielkości ekspozycji;
- 2) przestrzeganie limitów zewnętrznych określonych w regulacjach wspólnotowych oraz w ustawie Prawo bankowe;
- 3) zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji zabezpieczeń, pozwalającej zredukować ryzyko zmian rynkowych wartości przyjętych zabezpieczeń kredytowych;
- 4) utrzymanie koncentracji zgodnej z założonym apetytem na ryzyko.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania zgodnie z Rozporządzeniem CRR i ustawą Prawo bankowe, w szczególności w odniesieniu do pojedynczego klienta, klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie i limitu dużych ekspozycji. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.

Do środków ograniczających ryzyko koncentracji w Banku zalicza się:

- 1) obniżenie wewnętrznych limitów ograniczających ryzyko koncentracji;
- 2) przyjęcie dodatkowych zabezpieczeń;
- 3) zmianę polityki kredytowej.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego w koncentracji zaangażowań w cyklach miesięcznych - poziom i jakość portfela kredytowego, przestrzeganie limitów oraz kwartalnych – ocena poziomu ryzyka, na podstawie raportów Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz. Raporty miesięczne prezentowane są Zarządowi Banku, raporty kwartalne prezentowane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

RYZYKO OPERACYJNE

Pod pojęciem ryzyka operacyjnego rozumie się możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procedur, błędów ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne, natomiast wyłącza się z niego ryzyko reputacji i strategiczne związane z ryzykiem biznesowym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem

operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej. Ponadto Bank dostosował także system zarządzania ryzykiem operacyjnym do zaleceń wynikających z Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego stanowiącej zbiór zasad dobrych praktyk w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach, a także Rekomendacji D dotyczącej zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, oraz bezpieczeństwa transakcji płatniczych wykonywanych w internecie. Ryzyko operacyjne obejmuje także ryzyko bezpieczeństwa usług płatniczych - ryzyko wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych lub zdarzeń zewnętrznych, które mają lub mogą mieć niekorzystny wpływ na dostępność, integralność i poufność systemów informacyjno-komunikacyjnych (ICT) lub informacji wykorzystywanych do świadczenia usług płatniczych. Obejmuje ono również ryzyko wynikające z cyberataków lub niewystarczającego bezpieczeństwa fizycznego (Wytyczne EBA/GL/2017/17);

Bank określa akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego (apetyt na ryzyko) oraz limity tolerancji dla klas zdarzeń rozumianych jako rodzaje zdarzeń ujęte w Załączniku nr 1 do Rekomendacji M. Główne założenia w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz podział kompetencji w tym obszarze określają:

- 1) Strategia zarządzania ryzykiem;
- 2) Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- 3) Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany we wszystkich obszarach działania Banku charakteryzujących się wysoką podatnością na ryzyko.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku jest wspierany przez system informatyczny riskAB. System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i półroczną dla Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

RYZYSKO BRAKU ZGODNOŚCI

Ryzyko braku zgodności to ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

W celu redukcji ryzyka braku zgodności Rada Nadzorcza i Zarząd Banku wprowadziły „Zasady dobrej praktyki bankowej w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Zamościu” oraz „Kodeks etyki” stanowiące zbiór zasad profesjonalnego i zgodnego z najlepszymi standardami zasad postępowania pracowników Banku.

Ponadto ryzyko braku zgodności ograniczane jest poprzez:

- 1) odpowiednią organizację zarządzania obejmującą jasną strukturę organizacyjną z dobrze określonymi, przejrzystymi i spójnymi zakresami obowiązków;
- 2) podnoszenie kwalifikacji pracowników dzięki zapewnieniu uczestnictwa w szkoleniach;
- 3) informowanie o zmianach przepisów prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych;
- 4) dokonywanie przeglądów zarządczych;
- 5) dostosowywanie regulacji wewnętrznych do zmian przepisów lub nowo wdrażanych przepisów;
- 6) uzyskiwanie opinii prawnych;
- 7) wdrożenie procedury anonimowego zgłaszania niezgodności;
- 8) monitorowanie wykonania zaleceń pokontrolnych;
- 9) analiza nowych produktów i usług wdrażanych w Banku pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;

10) korzystanie z wzorców banku zrzeszającego;

11) projektowanie nowych lub modyfikowanie istniejących mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku.

Poziom ryzyka braku zgodności raportowany jest w cyklach kwartalnych do Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej. Ponadto raz w roku komórka ds. zgodności raportuje do ww. organów w zakresie realizacji swoich zadań.

RYZYSKO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ IRRBB

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja poszczególnych rodzajów tego ryzyka, w celu ograniczenia negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na dochody i wartość ekonomiczną Banku.

Ryzyko stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego IRRBB – obecne lub przyszłe ryzyko zarówno dla dochodów, jak i wartości ekonomicznej instytucji, wynikające z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych; obejmuje ryzyko niedopasowania, ryzyko bazowe i ryzyko opcji klienta.

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest poprzez analizę ryzyka luki niedopasowania terminów przeszacowania w połączeniu z ustalaniem na dany rok obrachunkowy przez Zarząd Banku limitem dopuszczalnego ryzyka wyniku odsetkowego, akceptowanym przez Radę Nadzorczą.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym oraz kontroli ryzyka opcji klienta.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowane w Banku:

- 1) analiza i pomiar ryzyka stopy procentowej metodą luki niedopasowania terminów przeszacowania;
- 2) symulacje możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku;
- 3) analiza ryzyka niedopasowania, bazowego, ryzyka opcji klienta;
- 4) analiz zmian wartości ekonomicznej Banku;
- 5) testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowane limity. Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ich analizą przekazywane są: co miesiąc Zarządowi Banku, co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

RYZYSKO PŁYNNOŚCI

Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat realizacji zobowiązań.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności płatniczej, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Zarządzanie płynnością ma na celu dostosowanie utrzymywanego poziomu aktywów płynnych do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności oraz zapewnienie posiadania i/lub łatwego dostępu do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów Banku (deponenci i kredytobiorcy). W realizacji tego celu za szczególnie istotne uznaje się dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób prywatnych i rolników indywidualnych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym w szczególności nadzorczych miar płynności - wynikających z Uchwały nr 386/2008 KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz wskaźnika LCR określonego w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r., uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel, sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

Bank utrzymuje płynność kierując się realizacją następujących celów operacyjnych:

- 1) zarządzanie płynnością śróddzienną w celu zapewnienia bieżącego wykonywania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych;
- 2) utrzymywanie nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych na poziomie pozwalającym na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku, zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych;
- 3) uwzględnienie potrzeb płynności finansowej na etapie przygotowywania rocznych i długookresowych planów działalności Banku (w szczególności planów akcji kredytowej).

Polityka zarządzania płynnością finansową Banku uwzględnia zasady i normy określone w regulacjach wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

W procesie zarządzania płynnością finansową Banku istotne jest skorelowanie akcji kredytowej ze stabilnym wzrostem bazy depozytowej. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest bowiem ściśle od poziomu stabilnej bazy depozytowej w Banku.

Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami i specyfiką działalności poprzez:

- 1) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w BPS SA, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie);

- 2) codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- 3) analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności/wymagalności, w okresach miesięcznych;
- 4) wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 10 lat;
- 5) wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez klientów;
- 6) kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki;
- 7) analizę stopnia zrywalności i odnawialności depozytów terminowych;
- 8) analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej;
- 9) analizę scenariuszy sytuacji kryzysowych;
- 10) analizę systemu cen transferowych;
- 11) analizę nadwyżki płynności;
- 12) analizę źródeł ryzyka płynności.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

Limity zewnętrzne stanowią:

- 1) Nadzorcze miary płynności wprowadzone Uchwałą nr 386/2008 KNF, wyliczone zgodnie z zapisami § 4 i § 5 Uchwały KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, które obejmują następujące wskaźniki:
 - a) M3 – współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi,
 - b) M4 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi,
- 2) Wskaźnik LCR – określa stopień pokrycia wypływów płynności netto przez aktywa płynne w warunkach skrajnych przez okres 30 dni kalendarzowych. Dla potrzeb wyliczenia wskaźnika LCR poszczególne pozycje aktywów płynnych oblicza się mnożąc salda należności i zobowiązań przez zdefiniowany dla danej kategorii wskaźnik redukcji. Minimalny poziom wskaźnika LCR określony w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. na 2017 r. wynosił 100%.

System limitów wewnętrznych w Banku, w zakresie ryzyka płynności utrzymujących narażenie Banku na ryzyko płynności na poziomie zgodnym ze strategią Banku, obejmuje następujące limity:

- 1) Limit zapasu aktywów płynnych;
- 2) Limit zaangażowania aktywów;
- 3) Limit zaciągniętych pożyczek i kredytów;
- 4) Limit uzależnienia od dużych depozytów;
- 5) Limit niedopasowania w poszczególnych przedziałach zapadalności/ wymagalności;
- 6) Limity wszystkich pozycji pozabilansowych;
- 7) Limit uzależnienie od depozytów stabilnych;
- 8) Limit zaangażowania w kredyty długoterminowe o pierwotnym terminie zapadalności powyżej 10 lat;
- 9) Wskaźnik płynności aktywów
- 10) M1 – luka płynności krótkoterminowej, stanowiąca różnicę pomiędzy sumą wartości podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w dniu sprawozdawczym a wartością środków obcych niestabilnych,

- 11) M2 – współczynnik płynności krótkoterminowej, będący ilorzem sumy podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w dniu sprawozdawczym do wartości środków obcych niestabilnych.

Z częstotliwością półroczną Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla różnego rodzaju krótkoterminowych i utrzymujących się w czasie, zarówno wewnętrznych, jak i systemowych warunków skrajnych, służące identyfikacji i określeniu ilościowemu ekspozycji Banku na możliwe przyszłe napięcia płynnościowe.

Testy warunków obejmują analizy:

- 1) wrażliwości – w ramach których wykonywany jest pomiar wpływu zmian poszczególnych parametrów makro- i mikrootoczenia lub pomiar wpływu czynników wewnętrznych na poziom ryzyka płynności;
- 2) scenariuszowe – w ramach których wykonywany jest połączony pomiar wpływu zmian różnych parametrów makro- i mikrootoczenia na poziom ryzyka płynności;
- 3) odwrócone – w ramach których wykonywany jest pomiar maksymalnej możliwej zmiany poszczególnych pozycji stanowiących o płynności Banku, przy której zachowany zostanie minimalny poziom wskaźnika LCR.

Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są w procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku, w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności, do oceny adekwatności nadwyżki płynności, do ustalania limitów wewnętrznych.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania płynnością zapewnia codzienny monitoring ekspozycji na ryzyko płynności. Dzielne raporty nadzorczych miar płynności otrzymują: Prezes Zarządu, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-księgowych, Główny Księgowy.

Raporty o ekspozycji Banku na ryzyko płynności przedstawiane są Zarządowi w okresach miesięcznych, a Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych.

Informacje dotyczące pozycji płynności Banku

- 1) Podstawowym źródłem finansowania aktywów Banku były środki pozyskane od pomiotów niefinansowych. Na dzień 31.12.2019 r. stanowiły one 83,15% aktywów. Środki instytucji rządowych i samorządowych finansowały aktywa w 6,67%, a kapitały w 8,40%.
- 2) Na koniec grudnia 2019 r. baza depozytowa wzrosła w stosunku do stanu na koniec 2018 roku o 7,03%. Baza depozytowa ukształtowała się na poziomie 272 395 tys. zł, w tym depozyty stabilne stanowiły 218 739 tys. zł., tj. 80,30%.
- 3) Kredyty wg wartości nominalnej kształtowały się na poziomie 160 368 tys. zł, i w 100% były pokryte depozytami stabilnymi. Nadwyżka depozytów ogółem nad kredytami wynosiła 112 027 tys. zł.
- 4) Na koniec 2019 r. relacja obliga kredytowego do stanu depozytów wynosiła 58,87%, a do depozytów stabilnych 73,32%.
- 5) Ze struktury podmiotowej wynika, że bazę depozytową tworzyły głównie depozyty osób prywatnych, które na koniec 2019 r. stanowiły 62,39% i rolników – 22,11%. Depozyty podmiotów gospodarczych stanowiły 6,46%, a innych jednostek niefinansowych – 1,61%. Depozyty jednostek budżetowych stanowiły – 7,43%.
- 6) W strukturze depozytów dominowały depozyty bieżące, które na dzień 31.12.2019 r. stanowiły 59,86% depozytów ogółem. Ryzyko płynności wynikające z dużego udziału depozytów bieżących jest kompensowane wysokim wskaźnikiem osadu, a także wysokim udziałem aktywów płynnych w aktywach ogółem.
- 7) W bazie depozytowej nie występuje nadmierna koncentracja depozytów. Duże depozyty stanowiące sumę wszystkich depozytów przyjętych od jednego deponenta powyżej kwoty

100 tys. EURO, ukształtowały się na poziomie 43 094 tys. zł i stanowiły 15,82% bazy depozytowej.

- 8) Bank dysponuje stabilną bazą depozytową. Wyliczony na dzień 31.12.2019 r. osad dla podmiotów niefinansowych wynosił dla depozytów bieżących 83,48% i depozytów terminowych 86,91%.
- 9) W bazie depozytowej utrzymywała się niska zrywalność, a wysoka odnawialność depozytów terminowych.
- 10) Zarządzając ryzykiem płynności Bank utrzymuje odpowiednią nadwyżkę płynności, złożoną z łatwo zbywalnych aktywów, w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z ryzykiem płynności oraz utrzymywał odpowiedni poziom aktywów płynnych pozwalający na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku. W skład aktywów płynnych utrzymywanych przez Bank wchodziły łatwo zbywalne, i o niskim stopniu ryzyka obligacje skarbowe, bony pieniężne NBP, lokaty składane w Banku Zrzeszającym i obligacje płynnościowe Banku BPS S.A. z terminem do 1 miesiąca. Na koniec 2019 roku aktywa płynne stanowiły 41,73% aktywów netto ogółem i w całości pokrywały depozyty niestabilne oraz duże depozyty.
- 11) Bank przez cały rok posiadał łatwy dostęp do wystarczającej ilości źródeł finansowania, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na środki ze strony klientów (deponenti i kredytobiorcy), w tym finansowania w ciągu dnia operacyjnego w formie debetu w rachunku bieżącym w wysokości 2 mln zł, w ramach przyznanego przez Bank BPS S.A. łącznego limitu zaangażowania na kwotę 23,19 mln. zł. W 2019 r. Bank nie korzystał z 1- dniowej lokaty z Banku Zrzeszającego oraz z przyznanego debetu w rachunku bieżącym na realizację nieprzewidzianych obciążeń rachunku bieżącego.
- 12) Bank nie jest uzależniony od kredytów i pożyczek międzybankowych.
Bank analizował poziom stabilności źródeł finansowania oraz monitorował kształtowanie się zapadalności aktywów i pasywów w poszczególnych horyzontach czasowych, w celu weryfikacji kwoty dostępnego finansowania w przedziałach czasowych.
- 13) Bank monitorował kształtowanie się wskaźników stanowiących wyznaczniki pozycji płynności tj. współczynniki płynności, wskaźniki zabezpieczenia płynności, wskaźniki stabilności bazy depozytowej, wskaźniki finansowania aktywów na tle ich wartości progowych. W 2019 r. wskaźniki te kształtowały się na bezpiecznych poziomach zapewniających utrzymanie płynności finansowej Banku.
- 14) Nie wystąpiły przekroczenia nadzorczych miar płynności. Bank codziennie spełniał nadzorcze normy płynności oraz wymóg w zakresie minimalnego poziomu wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnik LCR). Wewnętrzne limity ostrożnościowe ograniczające ryzyko płynności były przestrzegane, a ich wykorzystanie kształtowało się na bezpiecznym poziomie.
- 15) Wskaźnik LCR stanowiący wskaźnik pokrycia przez aktywa płynne wpływów płynności netto w warunkach skrajnych przez okres 30 dni kalendarzowych wyliczony w Banku na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 425,03%. Nadzorczy wymóg pokrycia wpływów netto w 2019 r. wynosił 100%.
- 16) Przeprowadzony na 31.12.2019 r. test warunków skrajnych nie wykazał konieczności tworzenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności rozumianego jako roczny dodatkowy koszt pozyskania środków w celu utrzymania wskaźników M2 i M4 na minimalnym wymagalnym poziomie, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej.

- 17) Bank posiada plan awaryjny utrzymania płynności, który określa strategię i tryb postępowania w przypadku niedoborów płynności w sytuacjach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych, a także pozwala na uzyskanie zdolności do kompensacji niedoborów w dłuższym horyzoncie czasu.
- 18) Bank jest obciążony ryzykiem płynności wynikającym z finansowania kredytów długoterminowych depozytami krótkoterminowymi i średnioterminowymi. Jednak sytuacja w obszarze płynności finansowej była stabilna i nie stwarzała zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań. Bank spełniał nadzorcze miary płynności i posiadał wystarczający poziom aktywów płynnych. Wskaźnik płynności aktywów oraz stopień zabezpieczenia pasywów niestabilnych aktywami płynnymi kształtowały się na wysokich bezpiecznych poziomach. Baza depozytowa charakteryzowała się dużą stabilnością. Akcją kredytową w pełni zabezpieczał wolumen depozytów stabilnych.
- 19) Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Kształtowanie się luki płynności na dzień 31 grudnia 2019 r. zaprezentowane zostało w Tabeli pod nazwą „Kształtowanie się urealnionej luki płynności do 1 roku w tys. zł (ZZRA_1)” załącznika nr 2 do Informacji.

Kształtowanie się nadzorczych miar płynności w Banku zaprezentowane zostało w Tabeli pod nazwą „Kształtowanie się nadzorczych miar płynności w Banku (ZZRA_2)” załącznika nr 2 do Informacji.

RYZYO WALUTOWE

Ryzyko walutowe jest to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji walutowych w poszczególnych walutach. Zmienność kursów walut związana jest z czynnikami całkowicie niezależnymi od Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany i jednoczesnym utrzymywaniu pozycji walutowej na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest utrzymanie całkowitej pozycji walutowej na poziomie nie powodującym powstania obowiązku tworzenia wymogu kapitałowego. Działalność walutowa Banku jest marginalna. Bank utrzymuje pozycje walutowe całkowite w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, co nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. Limit całkowitej pozycji walutowej na zakończenie dnia roboczego wynosi w Banku 2% funduszy własnych.

Zgodnie ze strukturą bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą. Operacyjną działalność walutową prowadzą Oddziały Banku.

Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limit maksymalnej pozycji walutowej.

Monitoring wykorzystania limitu w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest w Zespole Zarządzania Ryzykami i Analiz, który przeprowadza również testy warunków skrajnych, badając wpływ niekorzystnej zmiany kursów walut na wynik finansowy i fundusze własne Banku.

Raportowanie w zakresie ryzyka walutowego do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej realizowane jest z częstotliwością kwartalną przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz.

W 2019 r. poziom ekspozycji na ryzyko walutowe w Banku utrzymywał się na bardzo niskim poziomie nie przekraczającym 2% funduszy własnych Banku, nie wymagającym tworzenia wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

RYZYKO WYNIKU FINANSOWEGO

Ryzyko wyniku finansowego jest to ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest utrzymanie odpowiedniego poziomu wyniku finansowego, oznaczającego uzyskiwanie wyników finansowych w wysokości zapewniającej możliwość prowadzenia bieżącej działalności i odpowiedniego rozwoju Banku, w tym zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału w relacji do skali i rodzaju działalności Banku.

Uzyskanie zmienności wyniku zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:

- 1) Zrealizowany poziom wyniku finansowego brutto wynikający z założonych planów +/- 10%;
- 2) Wskaźnik C/I (koszty działania / wynik na działalności bankowej) na poziomie zbliżonym do grupy rówieśniczej +/- 10%;
- 3) Wielkość funduszy własnych w zakresie kapitału zapewniająca spełnienie wymagań regulacyjnych.

RYZYKO KAPITAŁOWE

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności) – jest to ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kapitałowego jest:

- 1) utrzymywanie kapitałów Banku na poziomie adekwatnym do skali ponoszonego przez Bank ryzyka i umożliwiającym bezpieczne funkcjonowanie.
- 2) zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku.
- 3) utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez kluczowe wskaźniki apetytu na ryzyko.

RYZYKO NADMIERNEJ DŹWIGNI FINANSOWEJ

Ryzyko nadmiernej dźwigni - zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 94) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, tj. ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem

zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest zapobieganie podejmowaniu nadmiernego i niemożliwego do pokrycia przez Bank ryzyka dźwigni finansowej. Pomiar i szacowanie ryzyka kapitałowego oraz ryzyka nadmiernej dźwigni dokonywane jest poprzez:

- 1) pomiar wielkości posiadanych funduszy własnych;
- 2) pomiar wartości współczynników kapitałowych (łącznie współczynnik kapitałowy, współczynnik kapitału Tier 1, współczynnik kapitału podstawowego Tier 1);
- 3) pomiar wskaźnika dźwigni finansowej;
- 4) pomiar współczynnika kapitałowego ryzyka kredytowego;
- 5) przestrzeganie wymagań dotyczących połączonego bufora;
- 6) szacowanie kapitału wewnętrznego;
- 7) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Monitorowanie ryzyka kapitałowego i ryzyka dźwigni dokonywane jest poprzez:

- 1) ocenę i raportowanie stopnia realizacji celów Planu kapitałowego i zawartych w nim założeń dotyczących poziomu ryzyka, w tym: wielkości funduszy własnych, wartości współczynników kapitałowych, wysokości kapitału wewnętrznego, wskaźnika dźwigni finansowej.
- 2) ocenę i raportowanie wykorzystania limitów alokacji kapitału ograniczających ryzyko.

RYZYSKO REZYDUALNE

Ryzyko rezydualne część ryzyka kredytowego wynikająca z mniejszej niż założona skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego.

RYZYSKO STRATEGICZNE

Ryzyko strategiczne – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

RYZYSKO UTRATY REPUTACJI

Ryzyko utraty reputacji - ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną;

RYZYSKO CYKLU GOSPODARCZEGO

Ryzyko cyklu gospodarczego (zmian warunków makroekonomicznych) – jest to ryzyko wpływu niekorzystnej fazy cyklu gospodarczego (spowolnienia lub recesji) na wynik finansowy i poziom kapitałów własnych Banku.

RYZYSKO TRANSFEROWE

Ryzyko transferowe – jest to ryzyko niemożności wypełnienia przez dłużników Banku zobowiązań wobec Banku z powodu działań rządowych (w szczególności rządów krajów trzecich) w praktyce dotyczy to ograniczeń w możliwości dokonywania pieniężnych transferów zagranicznych.

RYZYSKO MODELI

Ryzyko modeli – potencjalna strata, jaką może ponieść Bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu

błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli (art. 3 ust. 1 pkt 11 Dyrektywy UE nr 36/2013).

art. 435.1 lit. b

Struktura i organizacja odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacje na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza - sprawuje nadzór nad wdrożeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność na podstawie cyklicznych raportów ryzyka oraz wyników kontroli wewnętrznej, zatwierdza dokumenty strategiczne i polityki w obszarze zarządzania ryzykiem; zatwierdza strukturę organizacyjną Banku uwzględniającą wielkość ponoszonego ryzyka; zatwierdza poziom tolerancji/apetyt na ryzyko; określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności; nadzoruje wykonywanie przez członków Zarządu obowiązków w zakresie systemu zarządzania ryzykiem; nadzoruje opracowanie, przyjęcie i wdrożenie polityk i procedur, na podstawie których funkcjonuje w Banku system zarządzania ryzykiem; powołuje ze swojego grona Komitet Audytu.
- 2) Komitet Audytu - wspiera działania Rady Nadzorczej Banku poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej Banku swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.
- 3) Zarząd Banku- odpowiada za opracowanie i wdrożenie regulacji wewnętrznych dotyczących systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem, a także za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem; wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości ponoszonego ryzyka; zapewnia, że system zarządzania ryzykiem jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania; podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem; zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem; podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu; podejmuje działania zmierzające do redukcji ryzyka, w przypadkach jego nadmiernego wzrostu; okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank.
- 4) Prezes Zarządu - nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku w ramach którego odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka. Prezes w szczególności nadzoruje bezpośrednio zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie.
- 5) Komórka ds. ryzyka - odpowiada za identyfikację czynników i źródeł ryzyka; przetwarzanie danych o ryzyku i pomiar lub szacowanie ryzyka, ocenę, kontrolę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka; pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej; przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu Banku dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka; udział w opracowywaniu przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową; stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne

ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, a także kontroluje przestrzeganie limitów wewnętrznych i zewnętrznych oraz przyjętego w Banku apetytu na ryzyko.

- 6) Analityk kredytowy - dokonuje oceny i weryfikacji poziomu oszacowań ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowań kredytowych, które ze względu na skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka wymagają niezależnej oceny.
- 7) Zespół monitoringu i windykacji - jest odpowiedzialny za: monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców, monitoring zabezpieczeń transakcji kredytowych oraz oceny ich wartości, weryfikację oceny wartości i adekwatności proponowanego zabezpieczenia transakcji obciążonej ryzykiem, w tym weryfikację oceny wartości oraz oceny ryzyka przyjęcia na zabezpieczenie nieruchomości, przygotowanie propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz propozycji tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych, zgodnie z nadanymi kompetencjami.
- 8) Stanowisko zgodności - ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności Banku, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych, przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających; monitoruje i ocenia poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności; projektuje przepisy wewnętrzne z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności; gromadzi dane o zdarzeniach ryzyka braku zgodności oraz odpowiada za zaprojektowanie i wprowadzenie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności.
- 9) Audyt wewnętrzny (realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS) ma za zadanie kontrolę i ocenę efektywności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku; dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (w tym komórki ds. ryzyka, komórki ds. zgodności) z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.
- 10) pozostałe komórki i jednostki Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.
- 11) Kadra kierownicza ma za zadanie kontrolę przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

art. 435.1 lit. c-d

Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka;

Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, strategia monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i łagodzących ryzyko

System raportowania ryzyka polega na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców. Pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar.

Stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko, działania zarządcze - polega w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie

decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie poziomu ryzyka.

Kontrola wewnętrzna - obejmuje mechanizmy kontroli ryzyka, badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz audyt wewnętrzny; celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.

Mechanizmy kontrolne obejmują m.in.:

- 1) ustalenie celów strategicznych i apetytu/tolerancji na ryzyko w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i kontrolę ich przestrzegania,
- 2) określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank, ustalenie obecnego i pożądanego profilu ryzyka, przyjęcie i weryfikację odpowiednich polityk, a także planów w zakresie zmian organizacyjnych i technicznych wspomagających budowę lub rozwój środowiska zarządzania ryzykiem,
- 3) alokowanie zasobów niezbędnych do efektywnego zarządzania ryzykiem,
- 4) zapewnienie adekwatnego poziomu merytorycznego pracowników wykonujących czynności związane z zarządzaniem ryzykiem, w szczególności poprzez rekrutację osób o odpowiednich kompetencjach oraz zapewnienie pracownikom szkoleń w zakresie zarządzania ryzykami,
- 5) określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, w tym działania w celu budowy i wsparcia realizacji trzech linii obrony, a także budowę odpowiedniej kultury organizacyjnej przez działania kadry kierowniczej,
- 6) opracowanie i wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem, adekwatnie do stopnia złożoności i istotności danego ryzyka, zaakceptowanych przez Zarząd Banku i/lub Radę Nadzorczą Banku, a także kontrolę ich przestrzegania,
- 7) przyjmowanie odpowiednich planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej, w procesie wprowadzania nowych produktów: dokonywanie analizy w szczególności zgodności z przyjętymi strategiami i politykami Banku, identyfikacji rodzajów ryzyka związanych z wdrożeniem produktu, uwzględnienie produktu w metodach identyfikacji i pomiaru ryzyka,
- 8) ustalanie limitów wewnętrznych, zasad raportowania oraz zatwierdzania przez Zarząd Banku,
- 9) dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.

Zarząd ocenia cyklicznie adekwatność stosowanych polityk i mechanizmów zarządzania ryzykiem, a także podejmuje decyzje o zastosowaniu odpowiednich rozwiązań.

W Banku obowiązują wewnętrzne limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne. Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość akceptuje Zarząd. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu/tolerancji na ryzyko).

Zarząd w wewnętrznych regulacjach określa:

- 1) poziomy ostrzegawcze (progowe) wykorzystania limitów wewnętrznych ograniczających poszczególne rodzaje ryzyk, sposób postępowania w przypadku osiągnięcia poziomów progowych; w szczególności tryb informowania Zarządu oraz propozycje działań prewencyjnych w sytuacji zagrożenia przekroczenia limitów;
- 2) sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia, propozycje działań ograniczających lub likwidujących przekroczenie oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.

Raporty zawierające informację o wykorzystaniu limitów przedkładane są okresowo Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej – w cyklach czasowych ustalonych w odpowiednich regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk.

Zarządzanie ryzykiem podlega systemowi kontroli wewnętrznej zorganizowanej, zgodnie z regulaminem „System kontroli wewnętrznej”, na trzech niezależnych liniach obrony, w ramach którego zidentyfikowane są procesy, mechanizmy kontrolne, wraz z określeniem ich roli i istotności. Mechanizmy kontrolne podlegają niezależnemu monitorowaniu, przez komórki organizacyjne na I i II linii obrony, poprzez bieżącą weryfikację i okresowe testowanie.

art. 435.1 lit. e

Zatwierdzone przez organ zarządzający oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w instytucji, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii instytucji

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w instytucji dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii instytucji stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Informacji.

art. 435.1 lit. f

Zatwierdzone przez organ zarządzający zwięzłe oświadczenie na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka instytucji związany ze strategią działalności.

Ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem został opisany w „Sprawozdaniu z działalności Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu” oraz w niniejszej Informacji.

1.2 Zasady zarządzania (CRR art. 435.2)

art. 435.2 lit. a

Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego

Członkowie Zarządu i Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem.

art. 435.2 lit. b

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej

Bank opracował i wprowadził regulacje wewnętrzne dotyczące zasad wyboru i oceny członków organów zarządzających. Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada

Nadzorcza, działając zgodnie ze swoim Regulaminem oraz przyjętymi zasadami oceny odpowiedniości kandydata/członka Zarządu.

Zgodnie z przyjętymi zasadami, określonymi w „Polityce zapewnienia odpowiedniości członków Zarządu Banku, Zarządu Banku jako organu kolegialnego oraz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku”, Rada Nadzorcza dokonuje oceny odpowiedniości poszczególnych kandydatów na członków Zarządu Banku/członków Zarządu Banku, a także oceny Zarządu Banku jako organu kolegialnego.

Ocena odpowiedniości dokonywana jest w odniesieniu do każdego kandydata/członka Zarządu z osobna, natomiast ocena kolegialna dokonywana jest w stosunku do całego składu Zarządu. Ocena ma charakter oceny wstępnej, dokonywanej przed powołaniem w skład organu oraz bieżącej, dokonywanej w trakcie pełnienia funkcji.

Stosowane w Banku zasady zapewnienia odpowiedniości Zarządu Banku, członków Zarządu Banku, mają na celu w szczególności weryfikację czy osoby wchodzące w skład organu:

- posiadają nieposzlakowaną opinię, działają w sposób uczciwy i etyczny;
- posiadają wystarczający poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby wykonywać swoje obowiązki;
- działają w sposób nie rodzący konfliktu interesu, zachowując niezależność osądu;
- poświęcają wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków w Banku.

W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu Rada Nadzorcza ocenia czy spełnia on rzeczywiste wymagania w zakresie:

- reputacji, uczciwości i etyczności;
- poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia w odniesieniu do pełnionej funkcji i powierzonych obowiązków;
- czasu poświęconego na wykonywanie obowiązków w Banku i liczba pełnionych funkcji dyrektorskich;
- możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz umiejętność zachowania niezależności osądu.

Natomiast ocena kolegialna Zarządu Banku działającego jako organ obejmuje ocenę poszczególnych aspektów odpowiedniości zbiorowej Zarządu Banku:

- łączny poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia posiadanych przez poszczególnych członków Zarządu Banku w odniesieniu do całej działalności Banku, umożliwiające przedstawianie swoich poglądów, wpływanie na proces podejmowania decyzji, zrozumienie działań podejmowanych przez Bank oraz głównych ryzyk w jego działalności;
- poziom znajomości przez Zarząd Banku jako całość tych dziedzin funkcjonowania Banku, za które członkowie są odpowiedzialni zbiorowo;
- umiejętność kierowania Bankiem;
- ostrożność i stabilność zarządzania Bankiem;
- reputacja Banku, jako pochodna działań członków Zarządu Banku.

Wyniki weryfikacji powyższych kryteriów ma pozwolić odpowiedzieć na pytanie, czy Zarząd jako całość działając kolektywnie daje rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych.

W ocenie przed powołaniem nowego członka w skład Zarządu uwzględnia się dodatkowo poniższe warunki:

- Prezes Zarządu Banku może być powołany wyłącznie za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego,
- członek Zarządu musi pozostawać z Bankiem w stosunku pracy,

- członek Zarządu musi być członkiem Banku.

Wyboru członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli. Ocena odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, ocena odpowiedniości członków Rady Nadzorczej w czasie sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej oraz kolegiarna ocena Rady Nadzorczej dokonywana jest przez Zebranie Przedstawicieli, w oparciu o rekomendację Komisji ds. odpowiedniości. Zasady oceny zostały określone w „Polityce doboru i oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej”.

Kandydat/członek Rady Nadzorczej, obowiązany jest spełnić warunki w zakresie:

- reputacji, uczciwości i etyczności;
- poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia w odniesieniu do pełnionej funkcji i powierzonych obowiązków oraz rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków;
- liczby funkcji pełnionych jednocześnie przez członka pod kątem czasu koniecznego na wykonywanie obowiązków w Banku;
- możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz umiejętność zachowania niezależności osądu;
- niezależności oraz wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych oraz wiedzy i umiejętności w zakresie bankowości i usług świadczonych przez Bank w odniesieniu do członków Rady Nadzorczej.

art. 435.2 lit. c

Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej strategii oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane

W zakresie strategii zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej mają zastosowanie Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego i przyjęte przez Zarząd Banku, Radę Nadzorczą oraz Zebranie Przedstawicieli. Dobór Członków Zarządu Banku/Rady Nadzorczej dokonywany jest tak, aby zagwarantowany został odpowiedni udział osób, wykazujących się doświadczeniem, wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do wykonywania funkcji. Indywidualne kompetencje poszczególnych kandydatów/członków Zarządu Banku/Rady Nadzorczej dopełniają się, umożliwiając zapewnienie odpowiedniego poziomu przygotowania merytorycznego do kolegiarnego zarządzania Bankiem/ nadzoru nad wszystkimi obszarami działalności Banku.

Członkowie organu zarządzającego reprezentują różne dziedziny wykształcenia oraz doświadczenie zawodowe korespondujące z obecnie wykonywaną funkcją.

Bank kieruje się zasadą niedopuszczalności jakiegokolwiek dyskryminacji w zatrudnieniu, dąży do zapewnienia pracownikom przyjaznego środowiska pracy i przeciwdziałania wszelkim przejawom dyskryminacji i mobbingu.

Bank opracował, uwzględniając wymogi art. 9 cb ustawy Prawo bankowe oraz wytyczne EBA (EBA/GL/2017/12 z dnia 12/03/2018), a Rada Nadzorcza przyjęła Politykę różnorodności. Rada Nadzorcza podejmując decyzję w ramach rekrutacji osób do składu Zarządu, bierze pod uwagę w szczególności zróżnicowanie ze względu na wykształcenie, doświadczenie zawodowe, wiek, oraz zróżnicowanie ze względu na płeć w składzie Zarządu oraz Rady Nadzorczej łącznie, przy czym decyzja w zakresie rekrutacji poszczególnych członków Zarządu nie może być podjęta wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedniości organu lub kosztem odpowiedniości pojedynczych członków organu Banku. Zasady różnorodności brane są pod uwagę również w procedurze wyboru członków Rady Nadzorczej.

art. 435.2 lit. d

Utworzenie (bądź nie) oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu

Bank nie spełnia żadnej z przesłanek wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 35 lit. a ustawy Prawo bankowe dotyczących banku istotnego, jak również nie został, w myśl art. 4 ust. 1 pkt 35 lit. b ww. ustawy, uznany za bank istotny systemowo przez Komisję Nadzoru Finansowego, dlatego też stosownie do art. 9cb ustawy Prawo bankowe nie jest zobowiązany do utworzenia komitetu ds. ryzyka. Z uwagi na powyższe w Banku nie funkcjonuje komitet ds. ryzyka, a zarządzanie ryzykiem jest nadzorowane przez Radę Nadzorczą Banku, wspomaganą przez powołany na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, spośród jej członków - Komitet Audytu. Zadaniem Komitetu Audytu jest wspieranie działań Rady Nadzorczej poprzez prezentację Radzie swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

art. 435.2 lit. e

Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego

Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej jest sformalizowany w procedurze wewnętrznej „Instrukcja funkcjonowania systemu informacji zarządczej” (SIZ), która określa zasady raportowania, obieg informacji zarządczej, zasady opracowywania raportów i sposób ich przekazywania odbiorcom, którymi są w szczególności: Zarząd, Komitet Audytu i Rada Nadzorcza. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie obszary działalności Banku. Umożliwia to identyfikowanie, mierzenie, monitorowanie i kontrolowanie wszystkich rodzajów ryzyka w Banku. Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do rozmiarów prowadzonej działalności i do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko. Aktualnie na potrzeby SIZ w Banku opracowywanych jest 287 raportów, z czego 217 raporty dotyczą wprost zagadnień związanych z ryzykiem kredytowym, płynności, stopy procentowej, walutowym, operacyjnym, jak również z ryzykiem braku zgodności. Wszystkie raporty z zakresu ryzyka prezentowane są na posiedzeniach Zarządu Banku. Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczne informacje na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Na podstawie tych informacji, w ramach sprawowanego nadzoru, Rada Nadzorcza uwzględniając stanowisko Komitetu Audytu, dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem. Częstotliwość przekazywania raportów jest zróżnicowana w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Zarząd Banku otrzymuje raporty miesięczne, kwartalne, półroczne lub roczne. W sytuacjach nadzwyczajnych związanych z ryzykiem w Banku, odpowiednie komórki organizacyjne opracowują i przedkładają Zarządowi raporty bieżące. Opracowania mają charakter syntetyczny, zawierają najistotniejsze informacje służące podejmowaniu decyzji przez Zarząd Banku. Komitet Audytu oraz Rada Nadzorcza Banku otrzymują raporty kwartalne, półroczne lub roczne. Zakres i częstotliwość raportowania dotyczącego ryzyka poddawane są, tak jak wszystkie inne raporty SIZ, przeglądowi (co najmniej raz do roku) pod kątem dostosowania do rozmiarów prowadzonej działalności i do skali narażenia na ryzyko oraz zmian w przepisach, wydanych rekomendacji i zaleceń pokontrolnych KNF.

2. Zakres stosowania wymogów Rozporządzenia (CRR 436)

art. 436 lit. a

Nazwa instytucji, do której mają zastosowanie wymogi niniejszego rozporządzenia

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu, Partyzantów 3a 22-400 Zamość.

art. 436 lit. b

Zarys różnic w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych wraz z krótkim opisem odnośnych podmiotów

Jednostki, które były objęte konsolidacją pełną, do celów rachunkowości

Podmioty skonsolidowane metodą proporcjonalną

Podmioty, które pomniejszają fundusze własne do celów regulacji ostrożnościowych

Podmioty, które nie są skonsolidowane ani nie pomniejszają funduszy własnych

Nie dotyczy. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

art. 436 lit. c

Wszelkie istniejące obecnie lub przewidywane istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą (Bank) i jej jednostki zależne

Nie dotyczy. Bank nie jest jednostką dominującą, nie posiada jednostek zależnych, nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

art. 436 lit. d

Kwota łączna, o którą rzeczywiste fundusze własne są pomniejszane od wymaganego minimum we wszystkich jednostkach zależnych nieobjętych konsolidacją oraz nazwę lub nazwy tych jednostek zależnych

Nie dotyczy. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

art. 436 lit. e

W stosownych przypadkach okoliczności stosowania przepisów określonych w art. 7 i 9 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Do Banku nie mają zastosowania art. 7 i art. 9 Rozporządzenia CRR.

3. Fundusze własne (CRR art. 437) z uwzględnieniem wymogów rozporządzenia 1423/2013

art. 437 lit. a

Pełne uzgodnienie pozycji kapitału podstawowego Tier I, pozycji dodatkowych Tier I, pozycji Tier II, jak również filtrów i odliczeń stosowanych na mocy przepisów art. 32-35, 36, 56, 66 oraz 79 Rozporządzenia CRR, w odniesieniu do funduszy własnych Banku oraz bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym Banku z uwzględnieniem wymogów rozporządzenia 1423/2013

Fundusze własne Banku na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 24.223 tys. zł, w tym najwyższy udział w strukturze funduszy miał kapitał rezerwowy w wysokości 21.521 tys. zł (88,85%).

Kształtowanie się struktury funduszy własnych Banku prezentuje Tabela pod nazwą „Struktura funduszy własnych Banku (ZZRA_3)” załącznika nr 2 do Informacji.

art. 437 lit. b-c

Opis głównych cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II emitowanych przez Bank

Pełne warunki dotyczące wszystkich instrumentów w kapitale podstawowym Tier I, instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II

Fundusze własne dla potrzeb wyliczania adekwatności kapitałowej wyliczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR oraz zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (załącznik IV do rozporządzenia nr 1423/2013).

Fundusze własne Banku stanowi kapitał podstawowy Tier I. Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

W skład kapitału podstawowego Tier I wchodzi:

- 1) instrumenty kapitałowe, do których zaliczany jest fundusz udziałowy w wysokości kwoty udziałów opłaconych przez członków Banku do dnia 28.06.2013 roku;
- 2) skumulowane inne całkowite dochody, w skład których wchodzi: niezrealizowane zyski z tytułu wyceny dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży oraz fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;
- 3) kapitał rezerwowy, odpowiednio fundusz zasobowy i fundusz rezerwowy;
- 4) fundusz ogólnego ryzyka bankowego;
- 5) kapitał podstawowy Tier I pomniejszony jest o wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej oraz 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów wycenionych według wartości godziwej;
- 6) niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w funduszach własnych (w kapitale Tier I) w wysokości 100%.

art. 437 lit. d z uwzględnieniem wymogów rozporządzenia 1423/2013

Oddzielne informacje na temat charakteru i kwot następujących pozycji:

(i) każdego filtru ostrożnościowego stosowanego zgodnie z art. 32-35;

(ii) każdego odliczenia dokonanego zgodnie z art. 36, 56 oraz 66;

(iii) pozycji nieodliczonych zgodnie z art. 47, 48, 56, 66 oraz 79;

Bank dokonał korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych poprzez odliczenie kwoty 18 tys. zł, stanowiącej 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów wycenionych według wartości godziwej z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny.

Od pozycji kapitału podstawowego Tier I Bank odliczył wartości niematerialne i prawne wycenione wg wartości bilansowej w kwocie 172 tys. zł.

Nie występowały pozycje nieodliczone.

art. 437 lit. e

Opis wszystkich ograniczeń zastosowanych do obliczania funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz instrumentów, filtrów ostrożnościowych i odliczeń, do których te ograniczenia mają zastosowanie

Nie dotyczy. Nie zdiagnozowano ograniczeń.

art. 437 lit. f

Wyjaśnienie podstawy służącej do obliczania współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR

Nie dotyczy. Nie stosowano innej podstawy.

4. Wymogi kapitałowe (CRR art. 438)

art. 438 lit. a

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżącej i przyszłej działalności Banku

Bank stosuje proces monitorowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – proces ICAAP, który został przyjęty przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dokonuje oceny czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, poprzez dokonywanie na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.

Proces szacowania wysokości kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka (kapitał wewnętrzny) odbywa się w następujących etapach:

- 1) określenie całkowitego kapitału regulacyjnego;
- 2) ocena w procesie ICAAP istotności ryzyk bankowych nie w pełni ujętych w kapitale regulacyjnym oraz pozostałych ryzyk, na które narażony jest Bank;
- 3) oszacowanie poziomu kapitału wewnętrznego.

Regulacje nadzorcze zobowiązują banki do utrzymywania kapitału regulacyjnego na trzy rodzaje ryzyk bankowych: kredytowe, operacyjne i rynkowe.

W Banku nie występuje portfel handlowy, dlatego też na dzień 31 grudnia 2019 r. wyliczane były regulacyjne wymogi kapitałowe na następujące rodzaje ryzyk:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko walutowe;
- 3) ryzyko operacyjne.

Do obliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe Bank stosuje metodę standardową (SA), zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozdziale 2 Części III Tytuł II Rozporządzenia CRR, z zastrzeżeniem, że przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej, ani też ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych oraz przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem Bank nie uwzględnia technik redukcji ryzyka kredytowego określonych w Rozporządzeniu CRR.

Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne Bank oblicza metodą podstawowego wskaźnika BIA (Basic Indicator Approach), zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 315-316 Rozporządzenia CRR.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego Bank oblicza metodą podstawową zgodnie z zasadami określonymi w art. 351 Rozporządzenia CRR.

W 2019 r. w Banku nie wystąpiła konieczność tworzenia wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe, ponieważ Bank utrzymywał całkowitą pozycję walutową na poziomie nie przekraczającym 2% funduszy własnych.

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ww. ryzyk wyniósł na dzień koniec 2019 roku 11.750 tys. zł.

Wielkość regulacyjnych wymogów kapitałowych przedstawia Tabela pod nazwą „Regulacyjny wymóg kapitałowy (ZZRA_4)” załącznika nr 2 do Informacji.

Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Banku oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

Ryzyko istotne to takie ryzyko, które może mieć istotny, negatywny wpływ na kapitały i/lub fundusze własne.

W procesie oceny istotności wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność Banku oceniane są następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, koncentracji zaangażowań, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne obejmujące również ryzyko systemów informatycznych i ryzyko braku zgodności, walutowe, stopy procentowej w księdze bankowej, płynności, wyniku finansowego, kapitałowe obejmujące również ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej, pozostałe ryzyka (cyklu gospodarczego, strategiczne, utraty reputacji, transferowe, rezydualne, modeli).

W 2019 r. Bank uznał za istotne następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, koncentracji zaangażowań, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne obejmujące również ryzyko systemów informatycznych, ryzyko braku zgodności, walutowe, stopy procentowej w księdze bankowej, płynności, wyniku finansowego oraz kapitałowe. Ryzyka zakwalifikowane jako nieistotne są kwartalnie monitorowane pod kątem oceny istotności, z uwzględnieniem zasad, zawartych w Instrukcji oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Dla ryzyk ocenionych jako istotne obliczane są wewnętrzne wymogi kapitałowe zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Bank oblicza łączną wielkość kapitału wewnętrznego w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego i dokonuje alokacji kapitału regulacyjnego na poszczególne rodzaje ryzyka. Następnie Bank ocenia, czy kapitał regulacyjny w pełni pokrywa ryzyka: kredytowe, rynkowe i operacyjne. W przypadku uznania kapitału regulacyjnego za nie wystarczający, tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy w ramach szacowania kapitału wewnętrznego.

W celu wyznaczenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik - w wysokości 4% - dla ekspozycji o wagach ryzyka 75% i więcej, przekraczających poziom 70% udziału w sumie aktywów powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe - według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej.

W celu obliczenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko rynkowe, Bank wyznacza większą z kwot regulacyjnego wymogu kapitałowego wyliczonego z tytułu ryzyka rynkowego, w okresie ostatnich 6 miesięcy jako:

- maksymalny wymóg kapitałowy, który w okresie 6 miesięcy przekroczył 10% posiadanych przez Bank funduszy własnych,
- średni wymóg kapitałowy z okresu 6 miesięcy, o ile przekroczył 5% funduszy własnych.

Dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy poniesionymi kosztami i potencjalnymi kosztami, a wyliczonym wymogiem regulacyjnym.

Bank wylicza kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji dużych ekspozycji jeżeli suma wszystkich dużych ekspozycji przekracza limit ustalony na poziomie 200% uznanego kapitału Banku.

Bank wylicza kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji zaangażowań obejmującego koncentracje zaangażowań w sektor gospodarki, w przyjęte formy zabezpieczenia, w jednorodny produkt/ instrument finansowy według następującej procedury:

- bank wyznacza stopień koncentracji zaangażowań poprzez wyliczenie dla każdego rodzaju koncentracji zaangażowań różnicy pomiędzy kwotą zaangażowania, a ustaloną wartością graniczną (limitem),
- kwota przekroczenia wartości granicznej przemnożona jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka dla zaangażowań występujących w Banku,
- zsumowane wyniki otrzymane dla każdego zaangażowania przemnożone przez wagę 8% stanowią kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji zaangażowań.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej:

- z tytułu ryzyka przeszacowania w przypadku gdy zmiana oprocentowania o 200 punktów bazowych powoduje spadek wartości sumy posiadanych funduszy własnych o ponad 15% . Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka przeszacowania wyznaczany jest w wysokości stanowiącej nadwyżkę wyliczonych strat z tytułu ryzyka przeszacowania ponad 15% sumy funduszy własnych.
- z tytułu ryzyka bazowego w przypadku gdy zmiana oprocentowania o 60 punktów bazowych powoduje zmianę wartości sumy posiadanych funduszy własnych o ponad 5%, Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka bazowego który stanowi sumę zmian wyniku odsetkowego dla każdej stawki bazowej.
- z tytułu ryzyka opcji klienta kapitał wewnętrzny wyznaczany jest w wysokości równowartości straty z tytułu przekroczenia poziomu dopuszczalnego narażenia Banku na ryzyko opcji klienta wyznaczonej jako suma iloczynów: kwoty depozytów zerwanych przed terminem, i wskaźnika marży odsetkowej oraz kwoty kredytów spłaconych przed terminem i wskaźnika marży odsetkowej, wyznaczonych na datę analizy.
- z tytułu ryzyka krzywej dochodowości wyznacza się kapitał wewnętrzny, jeżeli obliczony niekorzystny wpływ zmiany kształtu krzywej dochodowości na wynik odsetkowy przekracza 2% funduszy własnych. Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka krzywej dochodowości stanowi wartość potencjalnego niekorzystnego wpływu na wynik odsetkowy.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka wyniku finansowego jeżeli różnica pomiędzy wartością planowaną wyniku finansowego netto na dany rok, a zrealizowaną na datę dokonywania oceny kapitału wewnętrznego wartością wyniku finansowego netto, powiększoną o wartość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku jest dodatnia i większa niż 5% planowanego wyniku finansowego netto na dany rok.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka wyniku finansowego stanowi wartość dodatniej różnicy pomiędzy wartością planowanego wyniku finansowego netto na dany rok a zrealizowaną na datę analizy wielkością wyniku finansowego netto, powiększoną o wielkość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka płynności w wysokości rocznego dodatkowego kosztu pozyskania środków w celu utrzymania nadzorczych miar płynności M2 -Współczynnika płynności krótkoterminowej i M4 - Współczynnika pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi na minimalnym wymagalnym poziomie, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek depozytów o 20% .

Bank oblicza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka koncentracji funduszu udziałowego od nadwyżki stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznym poziomem funduszu udziałowego a kwotą

stanowiącą równowartość 15% sumy funduszy podstawowych i uzupełniających, przy zastosowaniu wagi 8%.

Wielkość kapitału wewnętrznego Banku obliczana jest jako suma wyliczonego kapitału regulacyjnego oraz wartości wewnętrznych wymogów kapitałowych, wyznaczonych dla istotnych rodzajów ryzyka w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

Uznane za istotne ryzyko braku zgodności Bank pokrywa wewnętrznym wymogiem kapitałowym obliczonym na ryzyko operacyjne.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, jeżeli wskaźnik dźwigni finansowej na koniec kwartału podlegającego analizie osiągnie wartość poniżej 5%. Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka dźwigni finansowej, Bank oblicza jako iloczyn wartości odchylenia od limitu wskaźnika dźwigni i wartości ekspozycji całkowitej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitał wewnętrzny alokowany został na następujące rodzaje ryzyka: kredytowe w kwocie 10 184 tys. zł, operacyjne w kwocie 1 566 tys. zł oraz ryzyko wyniku finansowego w kwocie 340 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. łączna kwota kapitału wewnętrznego oszacowana została na poziomie 12 090 tys. zł, a relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych wyniosła 47,46%.

Wymóg kapitałowy w zakresie ryzyka kredytowego wyniósł 10.184 tys. zł.

Ekspozycje podlegające ryzyku kredytowemu według rodzaju ekspozycji (w tys. zł) prezentowane są w Tabeli pod nazwą „Ekspozycje podlegające ryzyku kredytowemu według rodzaju ekspozycji w tys. zł (ZZRA_5)” załącznika nr 2 do Informacji.

Łączny współczynnik kapitałowy wyniósł 17,34%.

Kształtowanie się łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko prezentuje Tabela pod nazwą „Fundusze własne Banku, łączna kwota ekspozycji na ryzyko (w tys. zł) oraz wskaźniki kapitałowe (ZZRA_6)” załącznika nr 2 do Informacji.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według wagi ryzyka kontrahenta (w tys. zł) zaprezentowane zostało w Tabeli pod nazwą „Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według wagi ryzyka kontrahenta w tys. zł (ZZRA_7)” załącznika nr 2 do Informacji.

Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny na dzień 31 grudnia 2019 r. prezentuje Tabela pod nazwą „Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny” w tys. zł (ZZRA_8)” załącznika nr 2 do Informacji.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej określone przepisami prawa oraz zalecane przez KNF z uwzględnieniem wymogu połączonego.

Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 17,34% i znacznie przewyższał regulacyjne minimum 8% oraz zalecany przez KNF poziom 13,5%;

Współczynnik kapitału Tier I (T1) ukształtował się na poziomie 17,34% - znacznie powyżej regulacyjnego minimum 6,0% oraz zalecanego przez KNF poziomu 11,5%;

współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET 1) ukształtował się na poziomie 17,34% znacznie powyżej regulacyjnego minimum 4,5%.

Wewnętrzny współczynnik kapitałowy z uwzględnieniem buforów kapitałowych ukształtował się na poziomie 15,98%.

Fundusze własne zabezpieczają w pełni ryzyko generowane przez Bank. Przy obecnym poziomie funduszy własnych Bank posiada możliwości rozwoju skali działalności i tym samym wzrostu poziomu ryzyka. Wartość całkowitego współczynnika kapitałowego świadczy o stabilnej pozycji Banku pod względem ponoszonego ryzyka w relacji do posiadanych funduszy własnych, jednakże wzrost ryzyka z tytułu wzrostu skali działania w okresie realizacji Strategii działania Banku na lata 2016-2020 wymagać będzie również wzrostu bazy kapitałowej. Polityka kapitałowa uwzględnia systematyczny wzrost bazy kapitałowej poprzez przeznaczanie 90% zysku na fundusz zasobowy, co znajduje odzwierciedlenie w Planie kapitałowym na lata 2016-2020.

W Banku dokonywany jest cyklicznie przegląd procesu ICAAP.

art. 438 lit. b

Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych przez organ nadzoru opisanych w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE (na wniosek odpowiedniego właściwego organu)

Organ nadzoru nie skierował do Banku żadnych wniosków odnośnie dostosowanych wymogów w zakresie wymogów kapitałowych.

art. 438 lit. c

8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR (w związku ze stosowaniem przez Bank metody standardowej do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 2 (Metoda standardowa) Rozporządzenia CRR)

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w Banku stosowana była metoda standardowa określana w części Trzeciej Tytuł II Rozdział 2 CRR. Na dzień 31.12.2019 r. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego (8% ekspozycji ważonej ryzykiem) Banku w podziale na klasy aktywów kształtował się następująco.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta wg klas ekspozycji prezentowane w Tabeli pod nazwą „Kwota ekspozycji i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według klas ekspozycji w tys. zł (ZZRA_9)” załącznika nr 2 do Informacji.

art. 438 lit. d

8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 3 (Metoda wewnętrznych ratingów (IRB)) – 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 147 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metody wewnętrznych ratingów (IRB).

art. 438 lit. e

Kwota wymogów w zakresie funduszy własnych obliczona zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR

Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c)

Lp.	Rodzaj wymogu	Kwota
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	Nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

art. 438 lit. f

Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2019 r. wynosi 1 566 tys. zł.

5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439 lit. a-i)

art. 439 lit. a -i

Metody stosowane do przypisania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych do ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Strategia ustanawiania zabezpieczenia i ustalania rezerw kredytowych

Zasady dotyczące ekspozycji na ryzyko niekorzystnej korelacji

Wpływ wartości zabezpieczenia, jakie musiałyby zapewnić Bank przy obniżeniu jego oceny wiarygodności kredytowej

Wartość godziwa brutto umów

Miary ustalania wartości ekspozycji zgodnie z przyjętą metodą

Wartość referencyjna kredytowych instrumentów pochodnych pełniących funkcję zabezpieczenia oraz rozkład bieżącej ekspozycji kredytowej według typów ekspozycji kredytowej

Kwoty referencyjne kredytowych transakcji pochodnych

Oszacowanie współczynnika α

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego

6. Bufory kapitałowe (CRR art. 440)

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu dąży do utrzymywania funduszy własnych na poziomie adekwatnym do rozmiarów działalności i generowanego ryzyka.

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia CRR i ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe są zobowiązane do utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych dla współczynników kapitałowych.

W roku 2019 były to:

- 1) bufor zabezpieczający, który wynosił 2,5%;
- 2) bufor antycykliczny, który wynosił 0%;
- 3) bufor ryzyka systemowego, który wynosił 3%.

Bank nie był zobowiązany do utrzymywania dodatkowego bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym – określonego w drodze indywidualnej decyzji KNF.

W konsekwencji minimalne współczynniki kapitałowe uwzględniające bufory kapitałowe, według stanu na 31 grudnia 2019 r. wynosiły dla Banku:

- 1) łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – 13,5%;
- 2) współczynnik kapitału Tier I (T1) – 11,5%;
- 3) współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) – 10%.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. wszystkie powyższe współczynniki Bank osiągnął na poziomie 17,34%.

Wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP.

Wg stanu na 31.12.2019 r. bufor kapitałowy zabezpieczający wynosił 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko tj. 3 672,0 tys. zł.

Wg stanu na 31.12.2019 r. bufor ryzyka systemowego wynosił 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko tj. 4 406,0 tys. zł.

7. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego (CRR art. 441)

Bank nie jest bankiem istotnym systemowo, tym samym nie został objęty wskaźnikami globalnego znaczenia systemowego.

8. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)

art. 442 lit. a-c

Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Jako ekspozycję przeterminowaną Bank kwalifikuje każdą należność z tytułu kapitału i/lub odsetek nie spłaconą w terminie płatności określonym w umowie. Definicja ta stosowana jest do celów rachunkowości.

Do celów wyliczenia łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe jako należności przeterminowane Bank uznaje należności przeterminowane powyżej 90 dni, jeśli przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 zł, w przypadku pozostałych klas ekspozycji 3 000 zł.

Ekspozycje z utratą wartości są to ekspozycje kredytowe zagrożone zaklasyfikowane do kategorii: „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”.

Zasady i tryb równoważenia skutków ryzyka, wynikającego z transakcji kredytowych, w drodze odpowiedniej klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia i utrzymywania rezerw celowych w wysokości odpowiedniej do ponoszonego przez Bank ryzyka określone zostały w Instrukcji „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych”. Instrukcja zawiera wytyczne zawarte w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 520). Zgodnie z cytowanym rozporządzeniem, Bank klasyfikuje ekspozycje kredytowe do kategorii „normalne” (N), „pod obserwacją” (Po), „poniżej standardu”(Ps), „wątpliwe” (W) i „stracone”(S).

Jeżeli Bank posiada więcej niż jedną ekspozycję kredytową wobec jednego klienta, wszystkie ekspozycje kredytowe wobec tego klienta klasyfikuje się do najwyższej kategorii ryzyka spośród kategorii przypisanych tym ekspozycjom, przy czym:

- 1) zasady tej nie stosuje się w przypadku, gdy ekspozycja kredytowa została sklasyfikowana na podstawie analizy sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika faktoringowego lub ocena sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika została zastąpiona oceną wystawcy zabezpieczenia określonego w części I ust. 3 pkt 1 i 2 oraz ust. 4 załącznika nr 1 do RMF oraz w przypadkach, o których mowa w załączniku nr 2 pkt 1 do RMF;

- 2) klasyfikacja ekspozycji kredytowej wynikającej z kredytu detalicznego (pożyczki detalicznej) nie wpływa na klasyfikację ekspozycji kredytowej wynikającej z kredytu mieszkaniowego (pożyczki mieszkaniowej) lub kredytu hipotecznego (pożyczki hipotecznej) oraz zmiana klasyfikacji ekspozycji kredytowej wynikającej z kredytu mieszkaniowego (pożyczki mieszkaniowej) lub kredytu hipotecznego (pożyczki hipotecznej) nie wpływa na klasyfikację ekspozycji kredytowej wynikającej z kredytu detalicznego (pożyczki detalicznej).

Klasyfikacja do poszczególnych grup ryzyka odbywa się wg dwóch kryteriów tj.:

- a) kryterium terminowości – klasyfikacja następuje poprzez automatyczne przekwalifikowanie (przesięgowanie) do właściwej kategorii ryzyka ekspozycji kredytowej w systemie finansowo-księgowym defBank. Powyższą czynność wykonuje odpowiedzialny pracownik Zespołu monitoringu i windykacji po dokonaniu analizy „Listy zaległości kredytów do zmiany klasyfikacji” w systemie finansowo-księgowym; opóźnienie w spłacie części raty kapitałowej lub odsetkowej, w kwocie nie przekraczającej 200 zł, nie wymaga przeklasyfikowania ekspozycji do wyższej kategorii ryzyka i utworzenia adekwatnej rezerwy celowej, przy czym dodatkowo wymagane jest - aby łączna kwota opóźnienia była niższa niż wysokość jednej wymaganej raty;
- b) kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – dotyczy ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów i pożyczek dla klientów instytucjonalnych.

Zasady przeglądu i klasyfikacji na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej:

- 1) Standardowy przegląd i klasyfikacja ekspozycji kredytowych na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej realizowane są najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca kończącego kwartał. Szczegółowe zasady określone zostały w *Procedurze monitoringu*, stanowiącej Załącznik nr 1 do Instrukcji Zasady klasyfikacji i przeglądu ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw.
- 2) Standardowy przegląd na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej stosuje się co najmniej raz do roku, na koniec dowolnego kwartału (przy czym okres pomiędzy kolejnymi przeglądami nie może nigdy przekraczać 12 miesięcy i przegląd dokonywany jest zawsze w tym samym kwartale roku), z zastrzeżeniem pkt 3, w przypadku ekspozycji kredytowych spełniających łącznie następujące warunki:
 - a) ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii N;
 - b) kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec dłużnika nie przekracza równowartości w złotych kwoty 1 mln euro, obliczonej według kursu średniego ustalonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na dzień dokonywania klasyfikacji;
 - c) kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec dłużnika nie przekracza 10% funduszy własnych Banku, ustalonych na datę klasyfikacji.
- 3) W przypadku ekspozycji kredytowych wobec przedsiębiorców i podmiotów prowadzących działalność rolniczą (z zastrzeżeniem pkt 4), spełniających warunki określone w pkt 2 ppkt a i b, gdy wartość ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec dłużnika przekracza 5% funduszy własnych, a nie przekracza 10%, Bank zobligowany jest do dokonywania, poza standardowym przeglądem rocznym, również

przeгляdu uproszczonego wykonywanego kwartalnie (na koniec każdego kwartału), obejmującego zarówno analizę ilościową i jakościową Klienta.

- 4) W przypadku ekspozycji kredytowych wobec podmiotów prowadzących działalność rolniczą polegającą na uprawach w cyklach rocznych (generującej ponad 50% przychodów), dla których wartość ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec dłużnika przekracza 5%, a nie przekracza 10% funduszy własnych, możliwym jest odstępnie od przeglądu uproszczonego i ograniczenie się do rocznego przeglądu standardowego (zgodnie z zasadami określonymi w pkt 2).
- 5) W przypadku ekspozycji kredytowych, gdy zidentyfikowano w trakcie przeglądu uproszczonego, o którym mowa w pkt 3, co najmniej jeden z określonych negatywnych symptomów - Bank przeprowadza standardowy przegląd odnoszący się do kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej na koniec każdego kwartału, począwszy od kwartału w których zidentyfikowano określone przesłanki. Przegląd kwartalny jest w takich przypadkach realizowany przynajmniej do końca roku kalendarzowego, w którym ustały przesłanki wskazane. Zidentyfikowanie sytuacji- braku symptomów ciągłości działania, tj. działalność została zawieszona lub wyrejestrowana - stanowi bezpośrednią przesłankę do zmiany klasyfikacji do kategorii ekspozycji zagrożonych, w takich przypadkach zmiana klasyfikacji winna nastąpić niezwłocznie, najpóźniej do końca miesiąca, w którym zidentyfikowano wystąpienie danego czynnika.
- 6) Za dane aktualne w przypadku dokonywania standardowego przeglądu w okresach kwartalnych uznaje się stosowne informacje na koniec ostatniego kwartału. W przypadku dokonywania standardowego przeglądu w okresach rocznych za dane aktualne należy uznać dane według stanu na koniec poprzedniego roku obrotowego wraz z danymi na koniec ostatniego kwartału, przy czym w ramach kolejnych przeglądów powinien to być zawsze ten sam kwartał roku. W przypadku dokonywania przeglądu uproszczonego ocena stosownych czynników jest realizowana na podstawie danych na koniec poprzedniego kwartału.
- 7) W przypadku, gdy wystąpią nieprzewidywane wcześniej zdarzenia gospodarcze (dotyczące danej ekspozycji kredytowej lub danego podmiotu), częstotliwość przeglądów klasyfikacyjnych ekspozycji kredytowych na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej może ulec zwiększeniu.

Bank tworzy rezerwy celowe w wysokości co najmniej:

- 1) 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”;
- 2) 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”;
- 3) 20% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”;
- 4) 50% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „wątpliwe”;
- 5) 100% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „stracone”.

Wymagany poziom rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne” - pomniejsza się o kwotę równą 25% rezerwy na ryzyko ogólne.

Rezerwy celowe są tworzone, aktualizowane co do wysokości oraz rozwiązywane:

- 1) z uwzględnieniem kryterium terminowości – najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca;
- 2) z uwzględnieniem kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu ekspozycji kredytowych i – w przypadku korzystania z prawa do pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw - przeglądu zabezpieczeń,
- 3) w przypadku korzystania z prawa do pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw – z uwzględnieniem kryterium limitu pomniejszeń – najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca.

W przypadku spłaty ekspozycji kredytowej Bank dokonuje aktualizacji poziomu rezerwy celowej utworzonej na tę ekspozycję najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w którym nastąpiła spłata.

Podstawą tworzenia rezerw celowych – jest wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględniania utworzonych rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej, w związku z restrukturyzacją zadłużenia, kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej oraz udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- nie gwarantują Bankowi swobody w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania, lub
- nie uzależniają uruchomienia środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- nie uzależniają uruchomienia środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń wymienionych w załączniku nr 2 do RMF z dnia 16.12.2008 r., umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchomianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej w kategorii „normalne”.

Bank stosuje pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z RMF z dnia 16.12.2008 r., z tym że może ono być stosowane w przypadku indywidualnie istotnych zaangażowań, a decyzję w tej kwestii podejmuje każdorazowo Zarząd.

W stosunku do dwóch ekspozycji kredytowych Bank skorzystał z możliwości pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych o posiadane zabezpieczenie hipoteczne. Pomimo posiadanego zabezpieczenia hipotecznego Bank od miesiąca lutego 2019 r. rozpoczął proces tworzenia rezerwy celowej na ww. ekspozycje kredytowe.

Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotą ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji (w tys. zł) prezentuje Tabela pod nazwą „Całkowita i średnia kwota ekspozycji netto w tys. zł (ZZRA_10)” załącznika nr 2 do Informacji.

art. 442 lit. d

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

W zakresie rozkładu geograficznego ekspozycji Bank informuje, że zgodnie z zapisami ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, Bank posiada ustawowo określony miejscowy zakres swej działalności. Jest to województwo lubelskie. Teren działania Banku charakteryzuje się podobnymi uwarunkowaniami – są to sąsiadujące ze

sobą gminy położone głównie na terenie powiatu zamojskiego- Gminy: Zamość, Sitno, Skierbieszów, Grabowiec, Miączyn, Łabunie, Komarów, Zwierzyniec; na terenie powiatu hrubieszowskiego – Gmina Hrubieszów, na terenie powiatu tomaszowskiego – Gmina Krynice, na terenie powiatu biłgorajskiego-Gmina Terespol, Miasto i Gmina Józefów.

art. 442 lit. e

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Całkowita kwota ekspozycji bez uwzględniania skutków ograniczenia ryzyka według klas ekspozycji z uwzględnieniem kwot ekspozycji wobec MSP przed i po zastosowaniu współczynnika korygującego MSP (w tys. zł) prezentowane w Tabeli pod nazwą „Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji (w tys. zł) [EU CRB-B] - (ZZRA_11)” załącznika nr 2 do Informacji.

Rozkład ekspozycji w zależności od branży prezentuje poniższe zestawienie (w tys. zł)

Sektor gospodarki	Grupa ryzyka	Portfel kredytowy brutto	Korekty wartości	Ekspozycje pozabilansowe
Administracja publiczna	normalne	19 681	0	1 200
Budownictwo	normalne	4 622	0	153
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	normalne	1 236	0	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	normalne	885	0	379
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	normalne	1 105	0	1 528
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	normalne	2 797	0	578
	zagrożone	1 405	279	
Górnictwo i wydobywanie	normalne	37	0	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	normalne	10 097	0	1 002
	zagrożone	530	530	0
Informacja i komunikacja	normalne	2 085	0	240
Pozostała działalność usługowa	normalne	134	0	60
Przetwórstwo przemysłowe	normalne	6 908	0	1 569
	zagrożone	2 351	1 280	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	normalne	83 137	0	2 831
	pod obserwacją	739	1	0
	zagrożone	907	907	0
Transport i gospodarka magazynowa	normalne	3 548	0	583
Suma		142 205	2 996	10 123

Zestawienie ekspozycji wg metody standardowej w podziale na klasę aktywów i wagę ryzyka prezentuje Tabela pod nazwą „Metoda standardowa – zestawienie ekspozycji według metody standardowej w podziale na klasę aktywów i wagę ryzyka w tys. zł [EU-CR5] (ZZRA_12)” załącznika nr 2 do Informacji.

art. 442 lit. f

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Zestawienie ekspozycji* według rezydualnych terminów zapadalności w podziale na kategorie ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2019 r. (w tys. zł) przedstawia poniższe zestawienie.

Klasy należności	Przedziały czasowe										Razem
	do 30 dni	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-3 lat	3-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	Powyżej 20 lat	
Należności od sektora finansowego	11 030	74 635	0	0	0	0	0	0	0	0	85 665
Należności od sektora niefinansowego	14 357	694	6 250	6 542	12 056	17 419	40 117	32 337	7 321	0	137 093
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	0	84	720	761	1 751	3 794	8 294	4 298	0	0	19 702
Papiery wartościowe	0	25 548	0	8	134	0	17 780	700	0	0	44 170
Akcje	1 828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 828
RAZEM	27 215	100 961	6 970	7 311	13 941	21 213	66 191	37 435	7 321	0	288 450

* całkowita ekspozycja netto po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

art. 442 lit. g

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych w podziale na istotne branże lub typy kontrahentów

Kwoty ekspozycji, w tym z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych w podziale na typy kontrahentów (wg wartości bilansowej brutto w tys. zł) prezentuje poniższe zestawienie.

Kategoria ryzyka	Typ kontrahenta	Nieprzeterminowane	Przeterminowane	Rezerwy celowe
Należności normalne	Sektor finansowy	85 664,71	0,00	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	9 293,18	0,00	
	Przedsiębiorcy indywidualni	24 581,84	0,00	
	Osoby prywatne	16 740,21	21,08	28,74
	Rolnicy indywidualni	82 940,77	110,49	

	Instytucje niekomercyjne	276,59	0,00	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	20,64	0,00	
	Instytucje samorządowe	19 681,19	0,00	
	Suma	239 199,13	131,57	28,74
Należności pod obserwacją	Sektor finansowy	0,00	0,00	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00	
	Przedsiębiorcy indywidualni	0,00	0,00	
	Osoby prywatne	159,22	0,00	2,39
	Rolnicy indywidualni	713,05	18,42	10,98
	Instytucje niekomercyjne	0,00	0,00	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	0,00	0,00	
	Instytucje samorządowe	0,00	0,00	
	Suma	872,27	18,42	13,36
Należności poniżej standardu	Sektor finansowy	0,00	0,00	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00	
	Przedsiębiorcy indywidualni	1 394,42	0,00	278,80
	Osoby prywatne	0,00	0,00	
	Rolnicy indywidualni	31,23	0,00	6,25
	Instytucje niekomercyjne	0,00	0,00	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	0,00	0,00	
	Instytucje samorządowe	0,00	0,00	
	Suma	1 425,65	0,00	285,14
Należności wątpliwe	Sektor finansowy	0,00	0,00	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00	
	Przedsiębiorcy indywidualni	0,00	0,00	
	Osoby prywatne	0,00	0,00	
	Rolnicy indywidualni	0,00	60,87	30,43
	Instytucje niekomercyjne	0,00	0,00	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	0,00	0,00	
	Instytucje samorządowe	0,00	0,00	
	Suma	0,00	56,12	30,43
Należności stracone	Sektor finansowy	0,00	0,00	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,97	2 705,58	1 597,63
	Przedsiębiorcy indywidualni	0,73	214,86	215,59
	Osoby prywatne	2,35	403,62	405,94
	Rolnicy indywidualni	2,65	859,35	862,0
	Instytucje niekomercyjne	0,11	0,00	0,0
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	0,00	0,00	
	Instytucje samorządowe	0,06	0,00	0,06
	Suma	6,87	4 183,41	3 081,33
	Razem	241 503,92	4 394,27	3 438,99

Strukturę czasową przeterminowań prezentuje Tabela pod nazwą „Struktura czasowa ekspozycji przeterminowanych w tys. zł (ZZRA_13)” załącznika nr 2 do Informacji.

art. 442 lit. h

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych – przedstawione oddzielnie, w podziale na istotne obszary geograficzne, obejmujące w miarę możliwości kwoty korekt wartości i rezerw związane z każdym obszarem geograficznym

Informacja o rozkładzie geograficznym znajduje się w art. 442 lit. d

art. 442 lit. i

Uzgodnienie zmiany stanów odpisów aktualizujących na utratę wartości ekspozycji

Zmiany odpisów aktualizacyjnych na utratę wartości kredytów, które miały miejsce w 2019 r. kształtowały się następująco:

Tabela nr 16: Uzgodnienie zmian korekt na ekspozycje spełniające przesłanki utraty wartości w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość
Stan korekt z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2019 roku	2 279
Utworzenie odpisów	2 193
Rozwiązanie odpisów	-1 023
Spisanie w ciężar odpisów	-10
Pozostałe zmiany	0
Stan korekt z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2019 roku	3 439

art. 442 akapit drugi

Korekty o szczególne ryzyko kredytowe i kwoty odzyskane wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat

Wg stanu na 31.12.2019 r. w Banku nie wystąpiły kwoty odzyskane wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

9. Aktywa wolne od obciążeń (CRR art. 443)

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Informacje o obciążeniach aktywów (w tys. zł) przedstawia poniższe zestawienie.

Aktywa	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych
Kredyty na żądanie	0	13 651
Instrumenty udziałowe	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	44 170

w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	17 914
w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	228 808
w tym: kredyty hipoteczne	0	94 007
Inne aktywa	0	16 611
Aktywa Banku	0	303 240

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie posiadał aktywów obciążonych.

Według stanu na 31.12.2019 roku Bank prezentuje wskaźnik NPE w wysokości 1,96%, wskaźnik NPL na poziomie 2,31%, zaś wskaźnik TEXAS 18,42%.

Bank ujawnia informacje dotyczące ekspozycji nieobsługiwanych, ekspozycji restrukturyzowanych i aktywów przejętych w drodze postępowania egzekucyjnego, zgodnie z Wytocznymi EBA dotyczącymi ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych z 17 grudnia 2018 r. (EBA/GL/2018/10).

Informacje w zakresie jakości kredytowej ekspozycji restrukturyzowanych; jakości kredytowej ekspozycji nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania; ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych oraz powiązanych rezerw; prezentowane są w Tabelach pod nazwą „Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych (ZZRA_12)”; „Jakość kredytowa ekspozycji nieobsługiwanych” (ZZRA_13)”; „Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy (ZZRA_14)” załącznika nr 2 do Informacji.

W Banku nie występują zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie aktywów i postępowanie egzekucyjne, w związku z tym informacje w tym zakresie nie są prezentowane w załączonych Tabelach.

11. Korzystanie z ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych (CRR art. 444)

art. 444 lit. a-e

Nazwy ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych

Kategorie ekspozycji, do których stosuje się poszczególne ECAI lub agencje kredytów eksportowych

Opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny kredytowej emitenta i oceny kredytowej emisji do pozycji nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Przyporządkowanie ratingu zewnętrznego każdej z wyznaczonych ECAI lub agencji kredytów eksportowych do stopni jakości kredytowej określonych w części trzeciej tytuł II rozdział 2, uwzględniając fakt, iż ujawnienie tych informacji nie jest konieczne, jeśli instytucja stosuje standardowy system przyporządkowywania ocen, opublikowany przez EUNB;

Wartość ekspozycji oraz wartość ekspozycji po ograniczeniu ryzyka kredytowego związane z każdym stopniem jakości kredytowej, a także kwoty pomniejszające fundusze własne

Bank nie korzysta z ratingów zewnętrznych.

12. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (CRR art. 445)

art. 445 zdanie pierwsze

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego

W Banku nie występuje portfel handlowy. Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Kwota wymogu obliczonego zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c, na dzień 31.12.2019 r. wynosi 0.

art. 445 zdanie drugie

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu szczególnego ryzyka stopy procentowej związanego z pozycjami sekurytyzacyjnymi

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

13. Ryzyko operacyjne (CRR art. 446) oraz Rekomendacja M 17

art. 446 a-b

*Metody oceny wymogu w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego;
Sposób podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym*

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2019 wynosi 1 566 tys. zł.

Nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, w tym nad spójnością systemu ze strategią, planem finansowym oraz operacyjnym pełni Rada Nadzorcza określając apetyt/tolerancję na ryzyko operacyjne oraz zatwierdzając strukturę organizacyjną systemu zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym a na jej podstawie, za opracowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, wdrożenie, oraz jego właściwe funkcjonowanie w Banku.

System zarządzaniem ryzykiem operacyjnym podlega bezpośredniemu nadzorowi Prezesa Zarządu.

W Banku obowiązuje system zarządzania ryzykiem operacyjnym, funkcjonujący na trzech niezależnych poziomach, w ramach trzech wzajemnie uzupełniających się linii obrony z uwzględnieniem struktury organizacyjnej i kompetencji wynikających z regulaminu organizacyjnego Banku.

Zarządzania ryzykiem operacyjnym na I poziomie jest realizowane w jednostkach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku generujących ryzyko poprzez stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, w szczególności poprzez:

- a) rejestrowanie informacji o incydentach i zdarzeniach operacyjnych w programie wspomagającym proces zarządzania ryzykiem operacyjnym risk_AB,
- b) podejmowanie działań ograniczających potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzących negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka,
- c) przekazywanie informacji dotyczących zdarzeń generujących ryzyko do komórek zarządzających na drugim poziomie,

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym na II poziomie realizowane jest przez wyodrębnione komórki organizacyjne Centrali Banku.

III poziom stanowi audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Ponadto poprawność realizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym weryfikowana jest w ramach dodatkowych kontroli instytucjonalnych realizowanych na zlecenie Banku, przez Bank Zrzeszający na podstawie zawartej z nim umowy.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego odbywa się w okresach kwartalnych.

Pomiar ryzyka operacyjnego przeprowadzany jest z wykorzystaniem:

- 1) wyników procesu samooceny ryzyka operacyjnego, w tym analizy mapy ryzyka oraz mapy procesów realizowanych przez Bank,
- 2) wyników kontroli wewnętrznej,
- 3) wyników audytu wewnętrznego,
- 4) informacji zgromadzonych w bazach danych o zdarzeniach operacyjnych,
- 5) analizy limitów, wskaźników KRI.

art. 446 b (i)

Wielkość strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2019 roku

Suma strat brutto jakie Bank poniósł w 2019 roku wyniosła 1 903,00 zł. Strata netto tj. strata po uwzględnieniu wartości odzyskanych bezpośrednio oraz odzyskanych z transferu ryzyka wynosi 435,00 zł.

Wielkość strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego w 2019 r. (w zł) prezentowane w Tabeli pod nazwą „Rozkład strat rzeczywistych według rodzajów i kategorii zdarzenia (ZZRA_15)” załącznika nr 2 do Informacji.

art. 446 b (ii)

Działania zarządcze oraz zasady ograniczania ryzyka operacyjnego

Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach którego identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników. Bank ponadto ogranicza ryzyko poprzez:

- a) przestrzeganie przyjętych limitów dla strat rzeczywistych dla poszczególnych kategorii zdarzeń;
- b) przestrzeganie wartości progowych dla kluczowych wskaźników ryzyka KRI;
- c) w oparciu o wyniki procesu samooceny ryzyka operacyjnego, w tym analizy mapy ryzyka oraz mapy procesów realizowanych przez Bank;
- d) przekazywanie bieżących informacji na temat istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się ryzyka i ograniczeniu jego wpływu;
- e) stosowanie klauzul z podmiotami zewnętrznymi;
- f) ubezpieczenia;
- g) stosowanie zabezpieczeń technicznych;
- h) stosując plany ciągłości działania i plany awaryjne.

art. 446 b (iii)

Informacje o najpoważniejszych, zdaniem Banku, zdarzeniach ryzyka operacyjnego jakie wystąpiły w danym roku

W okresie całego 2019 roku w Banku wystąpiło 1 zdarzenie skutkujące kosztami finansowymi, natomiast pozostałe zaistniałe zdarzenia to zdarzenia o zwiększonym prawdopodobieństwie wystąpienia oraz dotychczas o niskich konsekwencjach ekonomicznych.

Żadne ze zdarzeń nie miało charakteru poważnego, tj. nie zagrażało bezpieczeństwu finansowemu Banku.

Zdarzenie skutkujące powstaniem kosztów finansowych należało do kategorii zdarzeń nr 6 – Zakłócenia działalności banku i awarie systemów. W przypadku zaistniałego zdarzenia ryzyka operacyjnego podjęto działania mitygujące służące wyjaśnieniu przyczyn oraz minimalizacji straty w przyszłości.

14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (CRR art. 447)

art. 447 lit. a

Ekspozycje w papierach wartościowych zakupione ze względu na cel, w zakresie zysków kapitałowych oraz celów strategicznych, a także przegląd stosowanych technik rachunkowości oraz metod wyceny

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego, utrzymywane w celach strategicznych.

Bank angażował się w akcje banku zrzeszającego BPS S.A. z przyczyn strategicznych i w celu jego dokapitalizowania.

Akcje i udziały Bank zaklasyfikował jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

art. 447 lit. b

Wartość księgowa, wartość godziwa oraz – w przypadku ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego – porównanie z ceną rynkową

Bank stosował metody wyceny papierów kapitałowych zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Metody te zostały opisane w obowiązującej w Banku Polityce „Zasady rachunkowości”.

art. 447 lit. c

Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank posiadał 999 203 akcji Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. o wartości nominalnej 999,20 tys. zł i 1 822,5 tys. zł według wyceny bilansowej, które były zakwalifikowane do finansowych aktywów trwałych.

Bank nie posiadał ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego.

art. 447 lit. d

Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie

W roku 2019 w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Zamościu nie było zrealizowanych zysków i strat ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym.

art. 447 lit. e

Kwota ogółem niezrealizowanych zysków lub strat, łączne niezrealizowane zyski lub straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze ujęte w kapitale podstawowym Tier I

W roku 2019 w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Zamościu nie było niezrealizowanych zysków lub strat oraz innych pozycji o podobnym charakterze ujętych w kapitale podstawowym Tier I.

15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR art. 448)

art. 448 lit. a

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej

Przez pojęcie ryzyka stopy procentowej (jako ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej) rozumieć należy niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian zewnętrznych (rynkowych) stóp procentowych na sytuację finansową Banku (narażenie aktualnego, jak i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz wartość ekonomiczną jego kapitałów). Narażenie to dotyczy bezpośredniego zagrożenia wyniku odsetkowego, a tym samym odnosi się do oprocentowanych aktywów, jak i pasywów, a także pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- a) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz
- b) całościowy – przy analizie uwzględniane są wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Zasadnicze założenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej IRRBB w Banku są realizowane dla trzech podstawowych kategorii ryzyka stopy procentowej:

- 1) Ryzyko niedopasowania (przeszacowania) – ryzyko wynikające ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych instrumentów; obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe).
Ryzyko to jest rezultatem różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów i pasywów, a także zobowiązań pozabilansowych. Wynika to z posiadania przez Bank aktywów i pasywów o różnych okresach przeszacowania stóp procentowych. Negatywna sytuacja dla Banku może pojawić się w momencie:
 - spadku stopy procentowej - jeżeli oprocentowanie aktywów reaguje szybciej na te zmiany niż oprocentowanie pasywów (silniejszy spadek przychodów z tytułu odsetek),
 - wzrostu stopy procentowej - jeżeli oprocentowanie pasywów reaguje szybciej na te zmiany niż oprocentowanie aktywów (silniejszy wzrost kosztów odsetkowych);
- 2) Ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych

uzyskiwanych i płaconych od różnych instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, które w innym przypadku miałyby podobne cechy w zakresie zmian oprocentowania.

Bank narażony jest na ryzyko bazowe z tytułu posiadania znacznego portfela kredytowego indeksowanego do redyskonta weksli i stawek rynku międzybankowego.

Ryzyko bazowe związane jest również z ograniczonymi możliwościami zmiany oprocentowania poszczególnych aktywów i pasywów, z uwagi na niski poziom zastosowanych stóp procentowych. Ryzyko bazowe wzmocnione jest poprzez stosowane przez Bank mnożniki (wskaźniki) określających relację zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w stosunku do zmiany stawek bazowych,

- 3) Ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy instytucja lub jej klient może zmienić poziom i terminy swoich przepływów pieniężnych, a konkretnie ryzyko wynikające z instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawnie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym, (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) oraz ryzyko wynikające z domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta).

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest w ramach obowiązującej Strategii zarządzania ryzykiem oraz Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej, określających w szczególności dopuszczalny poziom narażenia na ryzyko stopy procentowej. Bank posiada ponadto, przyjętą uchwałą Zarządu Banku Instrukcję zarządzania ryzykiem stopy procentowej, która określa zasady postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów, obejmujące m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych oraz wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko do akceptowalnych poziomów.

Pomiar ekspozycji na ryzyko stopy procentowej dokonywany jest z wykorzystaniem:

- 1) analiz luki niedopasowania terminów przeszacowania;
- 2) symulacji możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku;
- 3) analiz luki ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta;
- 4) analiz wpływu zmiany stóp procentowych na wartość ekonomicznej kapitału Banku;

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku. Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz. W 2019 r. limity dla ryzyka stopy procentowej, zdefiniowane w strategii, polityce i instrukcji zarządzania tym ryzykiem.

W związku z niewystępowaniem aktywów o nieokreślonym terminie zapadalności, Bank nie określa zasad ograniczania tego ryzyka po stronie aktywnej bilansu. W pasywach do pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności zalicza się:

- 1) środki na rachunkach bieżących podmiotów gospodarczych,
- 2) środki na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych osób fizycznych,
- 3) środki na rachunkach bieżących jednostek samorządu terytorialnego.

Bank ogranicza ryzyko związane z możliwością nadmiernego odpływu środków o nieokreślonym terminie wymagalności, poprzez świadczenie kompleksowych usług związanych z obsługą rachunków bieżących.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się z częstotliwością miesięczną.

art. 448 lit. b

Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo Banku do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych

Bank dokonuje analizy wpływu zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału, a także na wynik odsetkowy. Bada ekspozycję Banku na ryzyko przeszacowania, ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz przeprowadza testy warunków skrajnych.

Z punktu widzenia udziału w wyniku odsetkowym i funduszach własnych Banku, za najistotniejsze w działalności Banku należy uznać ryzyko terminów przeszacowania i ryzyko bazowe.

Oszacowana na 31 grudnia 2019 r. dla ryzyka bazowego potencjalna zmiana wyniku odsetkowego w okresie roku wyniosła 1 043 tys. zł i stanowiła 13,16% rocznego wyniku z tytułu odsetek oraz 4,09% kapitałów własnych. Natomiast dla ryzyka niedopasowania (przeszacowania) przy spadku stóp procentowych o 100 pb. i założeniu, że aktywa i pasywa z oprocentowaniem niższym niż 1% zmienią maksymalnie oprocentowanie do 0% (z uwagi na ich oprocentowanie na poziomie poniżej zakładanej skali zmiany stóp procentowych), potencjalny spadek wyniku odsetkowego wyniósł 1 575 tys. zł, co stanowiło 20,22% rocznego wyniku z tytułu odsetek oraz 6,18% kapitału uznanego. Jest to podwyższony poziom ryzyka.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z uwzględnieniem niżej opisanych założeń:

Na dzień 31.12.2019 r. obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank – wzrost i spadek o 200 pb). W przypadku wzrostu stóp procentowych potencjalna zmiana wyniku odsetkowego w ciągu 12 miesięcy wyniosła (+) 1 080 tys. zł, co stanowi 4,24% kapitałów Banku. Natomiast w przypadku spadku stóp, ale przy założeniu, że aktywa i pasywa z oprocentowaniem niższym niż 2% zmienią maksymalnie oprocentowanie do 0% (z uwagi na ich oprocentowanie na poziomie poniżej zakładanej skali zmiany stóp procentowych), zmianę tę oszacowano na kwotę (-) 3 155 tys. zł, co stanowiło 39,82% rocznego wyniku z tytułu odsetek oraz 12,39% kapitałów uznanych.

Nadzorczy test warunków skrajnych wykazał zmianę wartości ekonomicznej na kwotę (-) 343,20 tys. zł, tj. 1,35% uznanych kapitałów.

Wyniki testów warunków skrajnych wskazują, że potencjalne straty z tytułu ryzyka stopy procentowej mają pokrycie w uznanym kapitale Banku alokowanym na to ryzyko. Limity dla testów warunków skrajnych nie zostały przekroczone. Działalność Banku utrzymywała się na podwyższonym poziomie ryzyka.

16. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR art. 449)

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

17. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR art. 450) oraz art. 25 ust. 2 pkt 4 lit. a Rozporządzenia MRiF

art. 450 lit. a

Proces ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń

Mając na celu zapewnienie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcania do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz wspieranie realizacji strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem, jak również ograniczanie konfliktu interesów i wymogi w zakresie Rozporządzenia MRiF, Bank wprowadził Politykę wynagrodzeń.

W procesie dostosowania Polityki wynagrodzeń do zapisów:

- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (zwane dalej Rozporządzeniem UE);
 - rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (zwane dalej Rozporządzeniem MRiF)
- Bank nie korzystał ze wsparcia zewnętrznej firmy doradczej.

W proces ustalania Polityki wynagrodzeń zaangażowani są:

- 1) Rada Nadzorcza, która:
 - a) zatwierdza Politykę wynagrodzeń;
 - b) opiniuje i monitoruje wynagrodzenia zmienne osoby odpowiedzialnej za kierowanie komórką ds. zgodności, osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem;
 - c) podejmuje decyzje w przedmiocie wynagrodzeń zmiennych w odniesieniu do członków Zarządu;
 - d) weryfikuje spełnienie kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzeń przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia;
 - e) zapoznaje się z rocznym raportem z przeglądu wdrożenia Polityki wynagrodzeń;
- 2) Zarząd Banku, który:
 - a) zaprojektował i wprowadził Politykę wynagrodzeń oraz dba o jej aktualizację;
 - b) zatwierdza listę osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku;
 - c) odpowiada za wdrożenie Polityki wynagrodzeń;
 - d) podejmuje decyzje w przedmiocie wynagrodzeń zmiennych w odniesieniu do podległych osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku;
- 3) Zespół Organizacyjno-Administracyjny, który:
 - a) prowadzi wykaz osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka oraz przedkłada go do zatwierdzenia Zarządowi Banku;
 - b) dokonuje aktualizacji wykazu w przypadku zmian organizacyjnych, kadrowych lub zmian wysokości wynagrodzeń dotyczących zidentyfikowanych prac.
- 4) Główny Księgowy, który:
 - a) dokonuje identyfikacji stanowisk objętych Polityką wynagrodzeń;
 - b) dokonuje bieżącej identyfikacji w przypadku zmian organizacyjnych, kadrowych lub zmian wysokości wynagrodzeń powodujących zidentyfikowanie pracowników jako istotnie wpływających na profil ryzyka Banku.

Wdrożenie Polityki wynagrodzeń podlegało rocznemu przeglądowi, który przeprowadzony został przez stanowisko zgodności. Przeglądem objęty został również wykaz osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wyniki przeglądu przedłożone zostały Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej.

W Banku nie został powołany komitet ds. wynagrodzeń, jego rolę pełni Rada Nadzorcza.

art. 450 lit. b

Powiązanie między wynagrodzeniem a wynikami

W przypadku wynagrodzeń zmiennych zależnych od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena wyników danego pracownika i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tego pracownika, z uwzględnieniem wyników całego Banku. Przy ocenie indywidualnych wyników bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe.

Osoba kierująca komórką do spraw zgodności, pracownicy komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem, są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych funkcji, a ich wynagrodzenie nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku. W ocenie wyników całego Banku uwzględnia się kryteria w perspektywie długoterminowej, odnoszące się do kosztu kapitału, ryzyka płynności, wyniku finansowego Banku oraz wskaźniki adekwatności kapitałowej.

art. 450 lit. c

Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Polityka wynagrodzeń obowiązująca w Banku określa, przysługujące osobom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku:

- 1) stałe składniki wynagrodzenia,
- 2) zmienne składniki wynagrodzenia,
- 3) zasady ustalania, wypłaty i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń.

Polityka została opracowana z uwzględnieniem formy prawnej w jakiej działa Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu, rozmiaru jego działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

Wysokość wynagrodzenia stałego osoby zajmującej stanowisko istotne zależna jest od zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją oraz posiadanego doświadczenia zawodowego.

Stanowi ono na tyle dużą część wynagrodzenia, aby zapewnić Bankowi możliwość prowadzenia elastycznej polityki wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.

W odniesieniu do członków Rady Nadzorczej Bank nie prowadzi podziału wynagrodzenia na stałe składniki wynagrodzenia i zmienne składniki wynagrodzenia oraz nie stosuje przepisów Rozporządzenia MRiF dotyczących zmiennych składników wynagrodzenia. Szczegółowe zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej określają „Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej”.

Szczegółowe zasady wynagradzania członków Zarządu określa „Regulamin wynagradzania członków Zarządu”.

Szczegółowe zasady ustalania wynagrodzeń pracowników pełniących kluczowe funkcje, o których mowa w Zasadach Ładu Korporacyjnego, określa Polityka wynagrodzeń.

Wynagrodzenie stałe obejmuje stałe składniki wynagrodzeń, zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją, a także jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów prawa lub Regulaminu wynagradzania, przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom, nie związane z wynikami osiąganymi przez Bank lub wynikami pracy danego zidentyfikowanego pracownika. Dla uznania danego składnika za stały składnik wynagrodzeń stosuje się kryteria zgodne z Wytocznymi EBA/GL/2015/22.

Wynagrodzenie zmienne obejmuje zmienne składniki wynagrodzeń, zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników lub innych czynników określonych w Polityce wynagrodzeń, w szczególności premie uznaniowe i nagrody.

Polityka wynagrodzeń zakłada:

- wypłatę zmiennych składników wynagrodzenia w formie pieniężnej,
- ocenę wyników obejmującą okres 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością,
- możliwość nieodraczania zmiennych składników wynagrodzenia w przypadku nie przekroczenia przyjętej w Polityce wysokości,
- zasady odraczania zmiennych składników wynagrodzenia oraz warunku odroczenia 40 % lub 60% wynagrodzenia.

Na koniec 2019 r. lista osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku bez Rady Nadzorczej, obejmuje 6 stanowisk pracy, łącznie 12 osób.

W odniesieniu do członków Rady Nadzorczej Bank nie stosuje przepisów Rozporządzenia MRiF i Polityki wynagrodzeń.

W zależności od wyników indywidualnej oceny efektów pracy zidentyfikowanego pracownika część odroczonego zmiennych składników wynagrodzeń może być zaakceptowana do wypłaty w pełnej wysokości, w części, bądź też zidentyfikowany pracownik może być jej pozbawiony w całości.

Ustanie stosunku pracy zidentyfikowanego pracownika w ciągu trzyletniego okresu oceny nie powoduje pozbawienia go części odroczonego zmiennego składnika wynagrodzenia. Ocena pracy zidentyfikowanego pracownika, pod kątem wypłaty odroczonego składnika wynagrodzenia, obejmuje tylko i wyłącznie okres jego pracy w Banku w trakcie trzyletniego okresu oceny.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego jest ograniczana lub wstrzymana w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego jest wstrzymywana, ograniczana, następuje odmowa wypłaty w przypadku:

- 1) gdy osoba uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku, lub była odpowiedzialna za takie działania;
- 2) gdy osoba nie spełnia odpowiednich standardów dotyczących rekojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem.

Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia może być wstrzymana, ograniczona w przypadku:

- 1) istnienia groźby wystąpienia straty bilansowej,
- 2) powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności,
- 3) zagrożenia realizacji planu finansowego,
- 4) ogłoszenia upadłości Banku,
- 5) wszczęcia postępowania naprawczego w Banku.

art. 450 lit. d

Stosunek stałych składników do zmiennych składników wynagrodzeń, w tym w zakresie art. 24 ust. 2 pkt 4 lit. a rozporządzenia MRiF

Zgodnie z postanowieniami Polityki wynagrodzeń stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekroczyć 100% w odniesieniu do każdej zidentyfikowanej osoby.

art. 450 lit. e

Kryteria oceny wyników, stanowiących podstawę uprawnień do wynagrodzenia zmiennego

W ocenie wyników stanowiących podstawę do ustalenia uprawnień do wynagrodzenia zmiennego uwzględnia się kryteria finansowe i pozafinansowe. Dotyczą one:

- 1) efektów realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności,
- 2) wyników oceny odpowiedniości dokonanej na podstawie art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
- 3) ocenę działań nadzorowanego obszaru dokonaną przez kontrolę wewnętrzną i audyt wewnętrzny,
- 4) stopnia realizacji wielkości zaplanowanych.

Ocena wyników dokonywana jest po zakończeniu roku i obejmuje okres trzech lat poprzedzających dokonanie oceny, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością gospodarczą. W przypadku zidentyfikowanych pracowników objętych Polityką krócej niż trzy lata ocena obejmuje okres od momentu objęcia Polityką.

Ocenię podlega stopień wykonania parametrów w odniesieniu do planu finansowego Banku na koniec każdego roku w okresie ostatnich trzech lat .

art. 450 lit. f

Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych

Wynagrodzenie zmienne w Banku obejmuje zmienne składniki wynagrodzeń, zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników lub innych czynników określonych w Polityce wynagrodzeń, np. premie.

Przyznanie i wypłata zmiennych składników wynagrodzenia uzależniona jest od wyników pracy osób objętych Polityką oraz wyników Banku.

Zmienne składniki wynagrodzenia wypłacane są w 60% w roku, w którym dokonano oceny, niezwłocznie po ich przyznaniu, natomiast wypłata pozostałej części podlega odroczeniu i zostaje zdeponowana na indywidualnym koncie. Wypłata odroczonej części wynagrodzenia następuje w trzech równych ratach rocznych, pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za każdy kolejny rok.

Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia nie podlega odroczeniu w przypadku gdy wysokość przyznanych zmiennych składników wynagrodzenia osobie zidentyfikowanej nie przekroczy kwoty stanowiącej piętnastokrotność przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za rok poprzedni.

W przypadku gdy za dany rok wynagrodzenie zmienne zidentyfikowanego pracownika jest wyższe niż pięciokrotność rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, bezpośrednio po przyznaniu wypłacane jest 40% zmiennych składników wynagrodzenia, zaś odroczeniu podlega 60% przyznanego wynagrodzenia.

Wynagrodzenie zmienne wypłacane jest w formie pieniężnej.

art. 450 lit. g-h

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń członków Zarządu i pozostałych osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku w 2019 roku

W roku 2019 osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku oraz członkom Zarządu nie zostały przyznane zmienne składniki wynagrodzenia, ani takie wynagrodzenie nie zostało wypłacone.

Informacje ilościowe prezentowane są w Tabeli pod nazwą „Informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia Zarządu Banku oraz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku (GK_1)” załącznika nr 2 do Informacji.

art. 450 lit. i

Informacje dotyczące osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR

W roku 2019 łączne wynagrodzenie żadnej z osób zatrudnionych w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Zamościu nie przekroczyło równowartości 1.000.000 euro.

18. Dźwignia finansowa (CRR art. 451)

art. 451.1 lit. a

Wskaźnik dźwigni oraz sposób, w jaki instytucja zastosowała art. 499 ust. 2 i 3

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku;

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako iloraz kapitału Tier I Banku i miary ekspozycji całkowitej Banku i wyraża się jako wartość procentową, gdzie miara ekspozycji całkowitej oznacza sumę wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I.

Przy obliczeniu wskaźnika dźwigni Bank nie stosuje odstępstw określonych w art. 499. 2 i 3 Rozporządzenia CRR.

Wartość wskaźnika dźwigni, obliczonego zgodnie z art. 423 CRR, na dzień 31.12.2019 r. wyniosła 8,22%.

Wskaźnik dźwigni dla Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu obliczany jest w cyklu kwartalnym.

art. 451.1 lit. b

Podział miary ekspozycji całkowitej, jak również uzgodnienie miary ekspozycji całkowitej ze stosownymi informacjami ujawnianymi w publikowanych sprawozdaniach finansowych

Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej w Banku do obliczania wskaźnika dźwigni (w tys. zł) na dzień 31.12.2019 r. prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2019
Ekspozycja	
Inne pozycje pozabilansowe	4 931
Inne aktywa	304 931
Kapitał	
Kapitał Tier 1 - w pełni wprowadzona definicja	25 476
Wskaźnik dźwigni – na dzień 31 grudnia 2019 r.	8,22%

art. 451.1 lit. c

W stosownych z art. 429 ust. 11 przypadkach kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu nie stosował możliwości przewidzianej w art. 429 ust. 11 rozporządzenia CRR.

art. 451.1 lit. d

Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank uwzględnił w procesie zarządzania kapitałem i ryzykiem kapitałowym. Zasady zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, w tym organizacja zarządzania, identyfikacja, pomiar, monitorowanie i raportowanie oraz działania zapobiegające ryzyku nadmiernej dźwigni finansowej zostały określone w procedurach Banku dotyczących zarządzania kapitałowego, tj. „Polityce kapitałowej”, „Instrukcji oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP)”, „Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni”. Powyższe polityki i instrukcje w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej koncentrowały się na:

- określeniu podstawowych celów zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej,
- zapewnieniu zgodności działania banku z obowiązującymi przepisami prawa,
- monitorowaniu wartości wskaźnika.

Wskaźnik nadmiernej dźwigni finansowej wyliczany jest w okresach miesięcznych.

art. 451.1 lit. e

Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni

Na poziom wskaźnika dźwigni wpłynęły następujące czynniki: wielkość posiadanych przez Bank funduszy własnych, aktywów Banku oraz zobowiązań pozabilansowych.

Główne cechy instrumentów w kapitale podstawowym Tier I prezentuje Tabela pod nazwą „Struktura funduszy własnych Grupy (ZZRA_3)” załącznika nr 2 do Informacji.

19. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego (CRR art. 452)

Bank nie stosuje metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

20. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego (CRR art. 453)

W roku 2019 Bank stosował techniki redukcji ryzyka kredytowego celem ograniczania ryzyka generowanego przez ekspozycje kredytowe, zgodnie z wytycznymi organów nadzorczych. Zgodnie z założeniami Banku, stosując techniki redukcji ryzyka kredytowego ekspozycja kredytowa nimi objęta nie będzie generowała ryzyka kredytowego wyższego niż ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone.

art. 453 lit. a

Polityka i procedury dotyczące kompensowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, wraz ze wskazaniem, w jakim stopniu Bank je stosuje

Według stanu na 31.12.2019 r. w Banku nie było stosowane kompensowanie pozycji bilansowych i pozabilansowych.

art. 453 lit. b

Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami

Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami Prowadzona w 2019 roku przez Bank polityka zabezpieczeń miała na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń umożliwiających wysoki poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań

windykacyjnych. W toku ustanawiania zabezpieczeń dopuszczalne jest stosowanie jednocześnie kilku form zabezpieczenia wierzytelności. Wartość zabezpieczenia jest monitorowana w całym okresie kredytowania. Obowiązujące w Banku ogólne zasady dotyczące zabezpieczeń określone zostały w „Polityce kredytowej” oraz „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym”.

Szczegółowe warunki dotyczące zasad ustalania form zabezpieczeń i ich wartości, pełny katalog prawnych form zabezpieczeń, wymogów dokumentacyjnych i zasad postępowania pracowników określa „Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności” oraz „Instrukcja ustanawiania i monitoringu zabezpieczeń hipotecznych”.

Zasady, według jakich prowadzony jest w Banku monitoring zabezpieczeń, opisuje „Instrukcja monitoringu zabezpieczeń” oraz „Instrukcja ustanawiania i monitoringu zabezpieczeń hipotecznych”, „Instrukcja monitoringu klienta instytucjonalnego”.

Dodatkowo Bank opracował odrębne regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie tj. „Politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie” oraz „Instrukcję zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie”.

W przypadku nieruchomości podstawą do określenia wartości przyjmowanego zabezpieczenia jest wycena sporządzona przez osobę posiadającą niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w zakresie oceny wartości nieruchomości. Na etapie oceny wartości rynkowej nieruchomości Bank korzysta z zewnętrznej bazy danych dotyczącej nieruchomości, tj. z Systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami (AMRON). Zasady postępowania w tym zakresie opisuje „Instrukcja wymiany informacji w Systemie Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomości (AMRON)”.

Bank wprowadził także sformalizowane „Zasady współpracy z rzeczoznawcami majątkowymi”, na podstawie których konstruowana jest lista akceptowanych przez Bank rzeczoznawców.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania zabezpieczeniami przewidują obowiązek spełniania wymagań dotyczących uznawalności prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych, a koncentrują się na:

- nie traktowaniu proponowanego przez kredytobiorcę zabezpieczenia jako substytutu zdolności kredytowej (proponycja złożenia płynnego zabezpieczenia nie jest decydująca dla podjęcia pozytywnej decyzji kredytowej);
- skutecznym ustanawianiu zabezpieczenia, które na wypadek wystąpienia niewypłacalności klienta umożliwi sprawne przeprowadzenie procesów windykacyjnych (uzyskanie pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości);
- zgodności działania Banku z przepisami prawa;
- ustanawianiu zabezpieczenia, które korespondują z poziomem ryzyka, związanego z ekspozycją kredytową;
- stosowaniu zasady dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Bank ocenia jakość proponowanych zabezpieczeń według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej oraz ich wpływu na wysokość ewentualnie tworzonych rezerw.

W przypadku udzielania kredytów preferencyjnych z dopłatami do oprocentowania lub polegających na częściowej spłacie kapitału kredytu ze środków ARiMR stosuje się zasadę, aby ustanowione prawne zabezpieczenie chroniło interesy Banku zarówno związane ze zwrotem kwoty kredytu i odsetek, jak również ograniczało ryzyko związane z ewentualną koniecznością zwrotu dopłat wraz z odsetkami.

W przypadku zmiany klasyfikacji należności do wyższej kategorii ryzyka dąży się do wzmocnienia zabezpieczeń, w szczególności umożliwiających całkowite pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych.

Prawne zabezpieczenie wiarygodności stanowi dla Banku potencjalne źródło spłaty tej wiarygodności. Z tego względu wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń jest systematycznie aktualizowana przez pracowników Banku, w ramach prowadzonego monitoringu oraz adekwatna do poziomu ryzyka transakcji kredytowej.

Bank stosował zalecenia Rekomendacji S w sprawie maksymalnych poziomów LtV i wymaganego wkładu własnego kredytów zabezpieczonych hipotecznie.

Ustanowienie zabezpieczenia, o ile było wymagane, stanowiło warunek uruchomienia finansowania.

W przypadku zmniejszenia lub utraty wartości przez przedmiot stanowiący zabezpieczenie Bank, w oparciu o odpowiednie postanowienia w umowie o kredyt, był uprawniony do żądania ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia.

art. 453 lit. c

Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank

Zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Bank uznaje następujące prawne formy zabezpieczeń:

- 1) Weksel in blanco;
- 2) Depozyt;
- 3) Kaucja pieniężna;
- 4) Blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
- 5) Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
- 6) Poręczenie: według prawa cywilnego oraz według prawa wekslowego;
- 7) Gwarancja;
- 8) Cesja;
- 9) Przewłaszczenie na zabezpieczenie;
- 10) Zastaw rejestrowy;
- 11) Hipoteka;
- 12) Przyrzeczenie przeniesienia własności nieruchomości;
- 13) Poddanie się egzekucji;
- 14) Przystąpienie do długu;
- 15) Przejęcie długu kredytowego /art. 519 - 525 k.c.

Zasady ograniczania ryzyka kredytowego w Banku były ściśle powiązane z zakresem prawnych form zabezpieczeń uznawanych i stosowanych w procesie kredytowym. Bank wymagał, aby transakcja była zabezpieczona na określonym poziomie. Poziom zabezpieczenia zależały w szczególności od rodzaju transakcji, oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta i okresu kredytowania.

Bank przyjmuje wyłącznie zabezpieczenia, których termin rozliczenia względem zabezpieczanej ekspozycji jest taki sam lub dłuższy niż termin tej ekspozycji.

Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:

- zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie wg prawa cywilnego, weksel własny in blanco, poręczenie wg prawa wekslowego, przystąpienie do długu),

- zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwo zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (w szczególności kaucja, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie, hipoteka).

Bank przyjmował zabezpieczenia rzeczowe i osobiste.

Podstawowe stosowane przez Bank formy zabezpieczenia obejmowały, w szczególności:

- dla ekspozycji wobec osób fizycznych: weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku, poręczenie wekslowe, przewłaszczenie,
- dla ekspozycji wobec klientów innych niż osoby fizyczne: weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku, poręczenie wekslowe, hipoteka, zastaw, przewłaszczenie.

art. 453 lit. d

Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

art. 453 lit. e

Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego

Bank udziela wyłącznie kredytów w PLN.

Bank zarządza koncentracją w obszarze ryzyka poprzez wprowadzenie limitów wewnętrznych i ich monitorowanie.

Limity wewnętrzne koncentracji łącznych zaangażowań obciążonych ryzykiem kredytowym w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym przedstawia poniższe zestawienie.

Limit C – łącznego zaangażowania Banku w jeden rodzaj zabezpieczenia, w tym:	Suma ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych danymi rodzajami zabezpieczenia nie może przekroczyć:	Stan koncentracji na 31.12.2019 r.
Limit C1 – łącznego zaangażowania zabezpieczonego w formie weksła własnego	400% uznanego kapitału Banku	189,30% uznanego kapitału Banku
Limit C2 – zaangażowania zabezpieczonego w formie hipoteki na nieruchomości mieszkalnej	100% uznanego kapitału Banku	40,75% uznanego kapitału Banku
Limit C3 – zaangażowania zabezpieczonego w formie hipoteki na nieruchomości komercyjnej rolnej	400% uznanego kapitału Banku	221,82% uznanego kapitału Banku
Limit C4 – zaangażowania zabezpieczonego w formie hipoteki na nieruchomości komercyjnej pozostałej	200% uznanego kapitału Banku	109,16% uznanego kapitału Banku
Limit C5 – zaangażowania zabezpieczonego pełnomocnictwem do rachunku	150% uznanego kapitału Banku	0,39% uznanego kapitału Banku
Limit C6 – zaangażowania zabezpieczonego cesją wierzytelności	150% uznanego kapitału Banku	8,41% uznanego kapitału Banku
Limit C7 – zaangażowania, zabezpieczonego cesją z polisy ubezpieczeniowej	150% uznanego kapitału Banku	3,12% uznanego kapitału Banku
Limit C8 – zaangażowania, zabezpieczonego w formie ubezpieczenia	150% uznanego kapitału Banku	0,37% uznanego kapitału Banku
Limit C9 – zaangażowania, zabezpieczonego w formie zastawu rejestrowego na rzeczy ruchomej	150% uznanego kapitału Banku	28,69% uznanego kapitału Banku

Limit C10– zaangażowania, zabezpieczonego w formie przewłaszczenia rzeczy ruchomej	150% uznanego kapitału Banku	55,43% uznanego kapitału Banku
Limit C11– zaangażowania, zabezpieczonego w formie poręczenia wg prawa cywilnego lub przystąpienie do długu	150% uznanego kapitału Banku	0,00% uznanego kapitału Banku

art. 453 lit. f, g

Wartość ekspozycji zabezpieczonej przez uznane zabezpieczenia finansowe, inne uznane zabezpieczenia, gwarancje lub kredytowe instrumenty pochodne, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności;

Całkowita wartość ekspozycji podana oddzielnie dla każdej kategorii ekspozycji (w stosownych przypadkach po skompensowaniu pozycji bilansowych lub pozabilansowych), która jest objęta gwarancjami lub kredytowymi instrumentami pochodnymi

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank nie posiadał ekspozycji kredytowych zabezpieczonych przez uznane zabezpieczenia finansowe, inne uznane zabezpieczenia, gwarancje oraz kredytowe instrumenty pochodne.

21. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego (CRR art. 454)

W roku 2019 Bank nie stosował metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

22. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego (CRR art. 455)

W roku 2019 Bank nie stosował wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

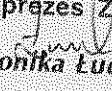

Załącznik nr 1 do informacji:

1. Oświadczenie Zarządu Banku (CRR art. 435.1 lit. e)

Załącznik nr 2 do Informacji dotyczących Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu ujawnianych zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Zarząd Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu oświadcza, że opisane w Informacji ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, iż stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Zarząd Banku

Imię i Nazwisko	Stanowisko i funkcję	Podpis
Monika Łuczka	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	Wiceprezes Zarządu Monika Łuczka
Agnieszka Guściora	Wiceprezes Zarządu ds. finansowo- księgowych	Wiceprezes Zarządu Agnieszka Guściora

Zamość, dnia 10 lipca 2020 r.

Komórka organizacyjna	Nazwa tabeli
1 ZZRA	Kształtowanie się urealnionej luki płynności do 1 roku (w tys. zł)
2 ZZRA	Kształtowanie się nadzorczych miar płynności w Banku
3 ZZRA	Struktura funduszy własnych Banku
4 ZZRA	Regulacyjny wymóg kapitałowy
5 ZZRA	Ekspozycje podlegające ryzyku kredytowemu według rodzaju ekspozycji (w tys. zł)
6 ZZRA	Futuruse własne Banku, łączna kwota ekspozycji na ryzyko (w tys. zł) oraz wskaźniki kapitałowe
7 ZZRA	Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według wagi ryzyka kontrahenta (w tys. zł)
8 ZZRA	Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny
9 ZZRA	Kwota ekspozycji i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według klas ekspozycji (w tys. zł)
10 ZZRA	Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji (w tys. zł)
11 ZZRA	Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji (w tys. zł) [EU CRB-B]
12 ZZRA	Metoda standardowa - zestawienia ekspozycji w ramach metody standardowej w podziale na klasę aktywów i wagę ryzyka (w tys. zł) [EU CRS]
13 ZZRA	Struktura czasowa ekspozycji przeterminowanych (w tys. zł)
14 ZZRA	Jakość kredytowa ekspozycji kredytowych restrukturyzowanych
15 ZZRA	Jakość kredytowa ekspozycji kredytowych nieobrotujanych
16 ZZRA	Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z innymi rezerwy (w tys. zł)
17 ZZRA	Rozkład strat rzeczywistych według rodzajów i kategorii zdarzenia
1 GK	Informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia Zarządu Banku oraz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku

ZZRA

Kształtowanie się urealnionej luki płynności do 1 roku (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	(do 1M]	(1M-3M]	(3M-6M]	(6M-12M]
I.	Aktywa bilansowe	130 531	7 189	9 407	16 173
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone	2 000	0	0	0
III.	Pasywa bilansowe	74 077	17 704	22 817	27 361
IV.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	7 724	486	300	547
	Luka (I+IV)-(II+III)	50 730	-11 053	-13 410	-13 748
	Luka urealniona skumulowana	56 454	45 870	32 460	21 272
	Wskaźnik płynności skumulowany	1,76	1,50	1,28	1,15

ZZRA

Kształtowanie się nadzorczych miar płynności w Banku

Miara	31.12.2019 r.	Minimum w 2019 r.	Wymagane wartości minimalne
M3	3,48	3,23	1
M4	1,55	1,45	1

ZZRA

Struktura funduszy własnych Banku

Wyszczególnienie		31.12. 2019 (dane w tys. zł)	Struktura
Kapitał Tier I		25 476	100,00%
Kapitał podstawowy Tier I		25 476	100,00%
	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	1 077	4,23%
	Zyski zatrzymane	648	2,54%
	Inne całkowite dochody	23 291	91,42%
	Kapitał rezerwowy	650	2,55%
	Fundusz ogólne ryzyka bankowego	-18	-0,07%
	Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	-172	-0,67%
	Wartości niematerialne	0	0,00%
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	0	0,00%
	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	0	0,00%
Kapitał dodatkowy Tier I		0	0,00%
Kapitał Tier II		0	0,00%
	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	0	0,00%
FUNDUSZE WŁASNE		25 476	100,00%

ZZRA

Regulacyjny wymóg kapitałowy (w tys. zł)

	Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy
1.	Ryzyko kredytowe	10 184
2.	Ryzyko rynkowe (walutowe)	0
3.	Ryzyko operacyjne	1 566
7.	RAZEM	11 750

ZZRA

Ekspozycje podlegające ryzyku kredytowemu według rodzaju ekspozycji (w tys. zł)

Rodzaj ekspozycji	Całkowita ekspozycja netto po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg
Ekspozycje bilansowe podlegające ryzyku kredytowemu	304 941	123 822	9 906
Ekspozycje pozabilansowe podlegające ryzyku kredytowemu	10 912	3 479	278
RAZEM	315 853	127 301	10 184

ZZRA

Fundusze własne Banku, łączna kwota ekspozycji na ryzyko (w tys. zł) oraz wskaźniki kapitałowe

	31.12. 2019
Wyszczególnienie	
Fundusze własne	25 476
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	146 879
Kwota ekspozycji na ryzyko w odniesieniu do ryzyka kredytowego	127 301
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego	19 578
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka walutowego	0
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	17,34%
Współczynnik kapitału Tier I	17,34%
Łączny współczynnik kapitałowy	17,34%

ZZRA

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kontrahenta według wagi ryzyka kontrahenta (w tys. zł)

Waga ryzyka	Całkowita ekspozycja netto po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Ekspozycja ważona ryzykiem	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
0%	136 718	0	0
20%	20 881	4 056	324
25%	0	0	0
34%	0	0	0
35%	0	0	0
50%	0	0	0
75%	9 145	6 441	515
100%	148 268	114 705	9 177
150%	2	2	0
250%	839	2 097	168
RAZEM	315 853	127 301	10 184

ZZRA

Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny (w tys. zł)

	Wymagany kapitał wewnętrzny	Regulacyjne wymogi kapitałowe	Dodatkowe wewnętrzne wymogi kapitałowe
1. Ryzyko kredytowe	10 184	10 184	
2. Ryzyko rynkowe	0	0	
3. Ryzyko operacyjne	1 566	1 566	
4. Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych	11 750	11 750	
5. Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:			
6. Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań			
7. Ryzyko koncentracji w sektor gospodarki			
8. Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia			
9. Ryzyko koncentracji zaangażowań w jednorodny produkt / instrument finansowy			
10. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:			
11. Ryzyko przeszacowania			
12. Ryzyko bazowe			
13. Ryzyko opcji klienta			
14. Ryzyko płynności			
15. Ryzyko wyniku finansowego	340		340
16. Ryzyko kapitałowe, z tego:			
17. Ryzyko koncentracji funduszu udziałowego			
18. Ryzyko koncentracji „dużych” udziałów			
19. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej			
20. Pozostałe ryzyka, z tego:			
21. Ryzyko cyklu gospodarczego			
22. Ryzyko strategiczne			
23. Ryzyko utraty reputacji			
24. Ryzyko transferowe			
25. Ryzyko rezydualne			
27. Ryzyko modeli			

ZZRA

Kwota ekspozycji i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według klas ekspozycji (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Kwota ekspozycji	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	45 494	168
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	20 881	324
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	21	2
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	85 180	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	45 535	2 600
Ekspozycje detaliczne	9 145	515
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	89 861	5 547
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 965	317
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	1 828	146
Inne pozycje	13 943	565
Razem	315 853	10 184

ZZRA

Całkowita i średnia kwota ekspozycji netto (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Kwota ekspozycji netto	Średnia wartość ekspozycji netto w 2019 r.
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	45 494	44 220
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	20 881	23 150
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	21	20
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	85 180	75 853
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	45 535	46 624
Ekspozycje detaliczne	9 145	9 378
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	89 861	88 270
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 965	3 002
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	1 828	1 828
Inne pozycje	13 943	13 666
Razem	315 853	306 011

ZZRA

Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji (w tys. zł) [EU CRB-B]

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość netto ekspozycji na koniec okresu	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem przed zastosowaniem współczynnika wsparcia MŚP	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Średnia wartość netto ekspozycji w okresie
1.	Rządy centralne lub banki centralne	45 494	2 097	2 097	44 220
2.	Samorządy terytorialne	20 881	4 056	4 056	23 150
3.	Podmioty sektora publicznego	21	21	21	20
4.	Wielostronne banki rozwoju	0	0	0	0
5.	Organizacje międzynarodowe	0	0	0	0
6.	Instytucje	85 180	0	0	75 853
7.	Przedsiębiorstwa	45 535	42 504	32 500	46 624
	- w tym: MŚP	44 819	42 016	32 012	44 980
8.	Detaliczne	9 145	6 441	6 441	9 378
	- w tym: MŚP	0	0	0	0
9.	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	89 861	88 070	69 333	88 270
	- w tym: MŚP	80 436	78 691	59 955	70 872
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 965	3 965	3 965	3 002
11.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0
12.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0
13.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0
14.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0
15.	Ekspozycje w papierach kapitałowych	1 828	1 828	1 828	1 828
16.	Inne ekspozycje	13 943	7 060	7 060	13 666
17.	Metoda standardowa ogółem	441 108	156 042	127 301	421 863
18.	Stan korekt z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2020 roku	1 738			1 532

ZZRA

Metoda standardowa - zestawienia ekspozycji w ramach metody standardowej w podziale na klasę aktywów i wagę ryzyka (w tys. zł) [EU CR5]

Kategorie ekspozycji	Waga ryzyka										Łącznie	W tym bez ratingu						
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%			150%	250%	370%	1250%	inne kwesale	Odlizzone
1. Rządy centralne lub banki centralne	44 655																45 494	45 494
2. Samorządy regionalne lub władze lokalne					20 881												20 881	20 881
3. Podmioty sektora publicznego				21													21	21
4. Wielostronne banki rozwoju																	0	0
5. Organizacje międzynarodowe																	0	0
6. Instytucje	85 180																85 180	85 180
7. Przedsiębiorstwa									45 535								45 535	45 535
8. Działalność								9 145									9 145	9 145
9. Zabezpieczenia hipotecą (na nieruchomości)									89 861								89 861	89 861
10. Ekspozycje, których dotyczy niesykonanie zobowiązania									3 965								3 965	3 965
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem																	0	0
12. Obligacje zabezpieczone																	0	0
13. Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową																	0	0
14. Przedsiębiorstwa zbonowanego inwestowania																	0	0
15. Ekspozycje kapitałowe																	0	0
16. Inne pozycje	6 863								7 060								1 828	1 828
17. Łącznie	138 718	0	0	0	20 881	0	0	9 145	148 270	0	0	0	0	0	0	0	315 953	315 953
																	839	839

ZZRA

Struktura czasowa ekspozycji przeterminowanych (w tys. zł)

	Wartości bilansowe brutto				
	≤30 dni	>30 dni, ≤90 dni	>90 dni, ≤180 dni	>180 dni, ≤1 rok	> 1 rok
1. Kredyty	159	269	304	2 519	1 142
2. Dłużne papiery wartościowe					
3. Ogół ekspozycji	159	269	304	2 519	1 142

ZZRA

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych (w tys. zł)

	a	b	c	d	e	f	g	h
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji		Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonania zobowiązania			obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
			w tym ekspozycje z utratą wartości					
1.		15		15		15		
2.								
3.								
4.								
5.								
6.		15		15		15		
7.								
8.								
9.								
10.		15		15		15		

ZZRA

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania (w tys. zł)

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna											
													Ekspozycje obsługiwane						Ekspozycje nieobsługiwane					
		Nieprzeterminowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przeterminowane >30 dni ≤90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych przeterminowanych ≤90 dni	Przeterminowane dni ≤180 dni	Przeterminowane >90 dni	Przeterminowane ≤1 rok	Przeterminowane >1 rok ≤1 lat	Przeterminowane >1 rok ≤5 lat	Przeterminowane >5 lat ≤7 lat	Przeterminowane >7 lat	Przeterminowane w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania											
1.	240 220	240 200	19	5 678	1 713	304	2 519	693	450															
2.	0																							
3.	19 702	19 702		0	0																			
4.	84 241	84 241																						
5.	1 424	1 424																						
6.	9 293	9 293		2 707	1		2 389	316																
7.	9 293	9 293		2 707	1		2 389	316																
8.	125 560	125 541	19	2 972	1 712	304	130	376	450															
9.	44 170	44 170																						
10.	25 548	25 548																						

ZZRA

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy (w tys. zł)

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	
																Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna
1. Kredyty i zaliczki	240 220			5 678				42								
2. Banki centralne																
3. Instytucje rządowe	19 702			0												
4. Instytucje kredytowe	84 241															
5. Inne instytucje finansowe	1 424															
6. Przedsiębiorstwa niefinansowe	9 293			2 707												
7. w tym MSP	9 293			2 707												
8. Gospodarstwa domowe	125 560			2 972				42								
9. Dłużne papiery wartościowe	44 170															
10. Banki centralne	25 546															

ZZRA

Rozkład strat rzeczywistych według rodzajów i kategorii zdarzenia

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia	Kwota pierwotna rzeczywista brutto w tys. zł
Nieprawidłowe działanie spżętu	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	2
Suma strat		2

Informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia Zarządu Banku oraz pracowników, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku

Wyszczególnienie		Członkowie Zarządu Banku	Pozostali pracownicy, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku	Odsetek pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku
		3	9	12,68%
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie				
Wynagrodzenie całkowite (w tys. zł)		390	601	
Wartość wynagrodzenia (w tys. zł)		390	601	
w podziale na:		0	0	
Wynagrodzenie zmienne		0	0	
Wynagrodzenie płatne w gotówce		0	0	
Wynagrodzenie płatne w instrumentach		0	0	
Część już przyznana		0	0	
Część jeszcze nieprzyznana		0	0	
Wartość wynagrodzenia z odroczonej wypłatą				
Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą, przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami (w tys. zł)		0	0	
Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym (w tys. zł)		0	0	
Wartość płatności związanych z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym (w tys. zł)		0	0	
Liczba osób otrzymujących płatności związane z podjęciem zatrudnienia w danym roku obrotowym				
Liczba osób otrzymujących płatności związane z odprawą w danym roku obrotowym		1	0	
Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby związana z podjęciem zatrudnienia (w tys. zł)				
Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby związana z zakończeniem zatrudnienia (w tys. zł)		34	0	
Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR				
		0	0	

**POWIATOWY BANK SPÓLDZIELCZY
w Zamościu**

**Informacje dotyczące Powiatowego Banku Spółdzielczego
w Zamościu sporządzone zgodnie
z art. 111a ustawy Prawo bankowe**

Zamość, lipiec 2020 r.

Spis treści

Wstęp

1. Informacje o działalności Banku w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia CRR za dany rok obrotowy
2. Informacje o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej
3. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej
4. Opis polityki wynagrodzeń, informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń
5. Informacja o spełnianiu przez członków rady nadzorczej i zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

WSTĘP

Informacje dotyczące Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu ujawniane są zgodnie z art. 111a ustawy Prawo bankowe.

Stosowane skróty:

Bank – Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu

Zarząd Banku – Zarząd Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu

Rada Nadzorcza – Rada Nadzorcza Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu

Informacja – Informacja dotycząca Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu ujawniana zgodnie z art. 111a ustawy Prawo bankowe

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu nie działa w ramach jednego z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 ustawy Prawo bankowe, stąd też niniejsza Informacja nie zawiera danych, o których mowa w art. 111a ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo bankowe, tj. w zakresie przedmiotu umowy oraz jej kosztów. Bank nie zawarł takiej umowy.

1. Informacje o działalności Banku w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia CRR za dany rok obrotowy

Bank prowadzi działalność pod nazwą: Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z § 2 ust. 2 Statutu, Bank działa na terenie województwa lubelskiego.

Bank w roku obrotowym 2019 prowadził działalność na terenie gmin: Grabowiec, Józefów, Komarów-Osada, Krynice, Łabunie, Miączyn, Sitno, Skierbieszów, Teresopol, Zwierzyniec, Miasto Zamość.

Od dnia przejęcia Banku Spółdzielczego w Dołhobyczowie, tj. od 01 czerwca 2020 r., Bank prowadzi działalność na terenie gmin: Dołhobyczów, Grabowiec, Józefów, Komarów-Osada, Krynice, Łabunie, Miączyn, Mircze, Sitno, Skierbieszów, Teresopol, Trzeszczany, Zwierzyniec, Miasto Zamość.

Szczegółowe informacje dotyczące zakresu prowadzonej na terytorium RP działalności opisane są w Sprawozdaniu z działalności Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu, zamieszczonego na stronie www.pbs.zamosc.pl

2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów obrotowych jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej

Stopa zwrotu z aktywów Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej na 31 grudnia 2019 r. wyniosła 0,61%.

3. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system zarządzania, stanowiący zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, zachodzących w banku oraz do oceny prowadzonej działalności bankowej.

System zarządzania ma charakter sformalizowany, ujęty jest w pisemne strategie, polityki, instrukcje, regulaminy.

Organami zarządzającymi Banku jest Zarząd Banku – pełniący funkcję kierowniczą oraz Rada Nadzorcza – pełniąca funkcję nadzorczą.

W Banku funkcjonują trzy piony:

I pion – kierowania Bankiem – nadzorowany przez Prezesa Zarządu;

II pion – handlowy – nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. handlowych;

III pion – rachunkowy – nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. finansowo – księgowych.

System zarządzania obejmuje procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu członkowi zarządu, a w szczególnych przypadkach – radzie nadzorczej banku, naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych. Sposób postępowania opisuje szczegółowo: Polityka zgłaszania naruszeń przepisów prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych oraz Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności.

3.1. System zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem w Banku – to system funkcjonujący w ramach systemu zarządzania w Banku, który ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:

- 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko,
- 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:

- 1) opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem,
- 3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.

Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd i zatwierdzane przez Radę Nadzorczą Banku w formie strategii/polityk/.

Podstawowym dokumentem określającym sposób zarządzania ryzykiem w Banku jest „Strategia zarządzania ryzykiem” przygotowana przez Zarząd i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku, która określa :

- 1) zasady polityki Banku w zakresie ryzyka,
- 2) organizację i strukturę zarządzania ryzykiem,
- 3) profil ryzyka - aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt/tolerancję na ryzyko,
- 4) zasady kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem.

Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w „Strategii działania Banku na lata 2016-2020”.

Szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego określają odnoszące się do nich, obowiązujące w Banku wewnętrzne akty prawne, w szczególności polityki i instrukcje.

Na proces zarządzania ryzykiem składają się następujące elementy :

- 1) identyfikacja ryzyka – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku;
- 2) pomiar ryzyka – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonanie kwantyfikacji ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar;
- 3) ocena/szacowanie ryzyka - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem; w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka;
- 4) monitorowanie ryzyka – polega na monitorowaniu odchyłeń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń);
- 5) raportowanie ryzyka – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców;
- 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko, działania zarządcze - polega w szczególności na wydawaniu procedur wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie

ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie poziomu ryzyka;

- 7) kontrola wewnętrzna - obejmuje mechanizmy kontroli ryzyka, badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz audyt wewnętrzny; celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem, w szczególności częstotliwość pomiaru, monitorowania i raportowania danego rodzaju ryzyka, jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka.

Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy pomiaru ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności Banku oraz otoczenia, w którym Bank działa i są okresowo weryfikowane i walidowane.

Proces zarządzania danym rodzajem ryzyka oraz adekwatnością kapitałową jest uregulowany, adekwatnie do stopnia złożoności i istotności tego ryzyka, w politykach zarządzania danym rodzajem ryzyka, w polityce kapitałowej w Banku oraz w innych wewnętrznych aktach prawnych Banku, zaakceptowanych przez Zarząd Banku i/lub Radę Nadzorczą Banku.

Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na wynik finansowy i kapitały (fundusze) Banku.

W Banku obowiązują wewnętrzne limity oraz wewnętrzne limity ostrzegawcze dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne, których wysokość jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu/tolerancji na ryzyko). Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów/ wewnętrznych limitów ostrzegawczych oraz ich wysokość akceptuje Zarząd. Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów/ wewnętrznych limitów ostrzegawczych ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.

Bank opracowuje plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, które mogą szczególnie istotnie wpłynąć na funkcjonowanie Banku, w szczególności plany awaryjne wymagane przez przepisy zewnętrzne.

Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Komitet Audytu, Zarząd Banku, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

Bank alokuje zasoby niezbędne do efektywnego zarządzania ryzykiem, zapewnia adekwatny poziom merytoryczny pracowników wykonujących czynności związane z zarządzaniem ryzykiem, w szczególności poprzez rekrutację osób o odpowiednich kompetencjach oraz zapewnienie pracownikom szkoleń w zakresie zarządzania ryzykami. Pracownicy uczestniczący w procesie zarządzania ryzykiem są zobowiązani do zapoznawania się z przepisami wewnętrznymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem oraz ich przestrzegania.

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza linia obrony (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, poprzez stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, gromadzenie oraz przekazywanie informacji dotyczących ryzyka do komórek zarządzających ryzykiem na drugim poziomie oraz monitorowanie poziome (weryfikację bieżącą i testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych ryzyka;
- 2) druga linia obrony (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt 1, a także działalność komórki ds. zgodności. Proces zarządzania ryzykiem w ramach drugiej linii obrony obejmuje również wdrażanie mechanizmów kontrolnych i ograniczających ryzyka w Banku, oraz nadzór nad ich stosowaniem i przestrzeganiem poprzez monitorowanie (weryfikację bieżącą i testowanie) poziome w obrębie drugiej linii obrony i pionowe wobec jednostek i komórek organizacyjnych Banku funkcjonujących w ramach pierwszej linii obrony;
- 3) trzecia linia obrony - którą stanowi audyt wewnętrzny.

Od dnia przystąpienia przez Bank (31.12.2015 r.) do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS elementem procesu zarządzania ryzykiem w Banku są procedury kontrolne w ramach audytu wewnętrznego prowadzone przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, za pośrednictwem komórki audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony BPS, zgodnie z zasadami określonymi w Zasadach audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, stanowiącymi załącznik do Umowy Systemu Ochrony.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza - sprawuje nadzór nad wdrożeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność na podstawie cyklicznych raportów ryzyka oraz wyników kontroli wewnętrznej, zatwierdza dokumenty strategiczne i polityki w obszarze zarządzania ryzykiem; zatwierdza strukturę organizacyjną Banku uwzględniającą wielkość ponoszonego ryzyka; zatwierdza poziom tolerancji/ apetyt na ryzyko; określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności; nadzoruje wykonywanie przez członków Zarządu obowiązków w zakresie systemu zarządzania ryzykiem; nadzoruje opracowanie, przyjęcie i wdrożenie polityk i procedur, na podstawie których funkcjonuje w Banku system zarządzania ryzykiem.
- 2) Komitet Audytu wspiera Radę Nadzorczą Banku poprzez przedstawianie swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarze systemu zarządzania ryzykiem.
- 3) Zarząd - odpowiada za opracowanie i wdrożenie regulacji wewnętrznych dotyczących systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem, a także za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem; wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości ponoszonego ryzyka; zapewnia, że system zarządzania ryzykiem jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach:

identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania; podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem; zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem; podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu; podejmuje działania zmierzające do redukcji ryzyka, w przypadkach jego nadmiernego wzrostu; okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank;

- 4) Prezes Zarządu - nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku. Prezes w szczególności nadzoruje bezpośrednio zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność: Komórki ds. ryzyka, Analityka kredytowego, Zespół monitoringu i windykacji, Stanowisko zgodności.
- 5) Komórka ds. ryzyka - odpowiada za identyfikację czynników i źródeł ryzyka; przetwarzanie danych o ryzyku i pomiar lub szacowanie ryzyka, ocenę, kontrolę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka; pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej; przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu Banku dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka; udział w opracowywaniu przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową; Komórka stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, a także kontroluje przestrzeganie limitów wewnętrznych i zewnętrznych oraz przyjętego w Banku apetytu na ryzyko.
- 6) Analityk kredytowy - dokonuje oceny i weryfikacji poziomu oszacowań ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowań kredytowych, które ze względu na skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka wymagają niezależnej oceny;
- 7) Zespół monitoringu i windykacji - jest odpowiedzialny za: monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców, monitoring zabezpieczeń transakcji kredytowych oraz oceny ich wartości, weryfikację oceny wartości i adekwatności proponowanego zabezpieczenia transakcji obciążonej ryzykiem, w tym weryfikację oceny wartości oraz oceny ryzyka przyjęcia na zabezpieczenie nieruchomości, przygotowanie propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz propozycji tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych, zgodnie z nadanymi kompetencjami;
- 8) Stanowisko zgodności - ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych, przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających. Monitoruje i ocenia poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności. Projektuje przepisy wewnętrzne z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności. Gromadzi dane o zdarzenia ryzyka braku zgodności oraz odpowiada za zaprojektowanie i wprowadzenie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 10) pozostałe komórki i jednostki Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń;

- 11) Kadra kierownicza ma za zadanie kontrolę przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

System zarządzania ryzykiem podlega cyklicznym przeglądom zarządczym w celu dostosowania do skali i struktury ekspozycji na ryzyko (profilu ryzyka) z uwzględnieniem: efektywności systemu zarządzania ryzykiem, aktualności wysokości strategicznych limitów tolerancji na ryzyko bankowe, zmian w strategii i działalności biznesowej, mających wpływ na poziom ryzyka w Banku, aktualnej struktury organizacyjnej, w szczególności wyznaczonej do zarządzania ryzykiem, zgodności z dobrymi praktykami w zakresie zarządzania ryzykiem.

Szczegółowe informacje dotyczące zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk zamieszczone są w Informacji dotyczącej Powiatowego Banku Spółdzielczego w Zamościu ujawnianej zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. i zamieszczonej na stronie www.pbs.zamosc.pl

3.2. System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodność działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

- 1) Poziom I to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) Poziom II to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez pracowników na specjalnie do tego powołanych niezależnych stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależne od zarządzania ryzykiem na Poziomie I oraz stanowisko do spraw zgodności;
- 3) Poziom III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia:

- 1) funkcję kontroli;
- 2) komórkę ds. zgodności;
- 3) komórkę audytu wewnętrznego.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, tym samym audyt wewnętrzny realizowany jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne istotnym procesom.

Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:

- a) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;

- b) opis, w formie macrycy funkcji kontroli, powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej z procesami w działalności banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Kontrola realizowana na drugim Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.

Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Uczestników i Spółdzielni.

Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz stanowisko zgodności.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

Komitet Audytu opiniuje system kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Działalność komórki ds. zgodności obejmuje zadania drugiej linii obrony (drugiego poziomu), polegające na:

- 1) zapewnieniu zgodności w ramach funkcji kontroli;
- 2) zarządzaniu ryzykiem braku zgodności na drugiej linii obrony (drugi poziom), tzn. z wyłączeniem zadań komórek i jednostek organizacyjnych pierwszej linii obrony (pierwszego poziomu).

Zapewnienie zgodności przez komórkę ds. zgodności w ramach funkcji kontroli obejmuje:

- 1) stosowanie mechanizmów kontrolnych w ramach działania komórki ds. zgodności;
- 2) monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych w zakresie ryzyka braku zgodności poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie, na podstawie macrycy funkcji kontroli w zakresie celu „zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi” oraz planów testowania (kontroli wewnętrznej).

Szczegółowe informacje o funkcjonującym systemie kontroli wewnętrznej znajdują się w opublikowanym przez Bank na stronie: www.pbs.zamosc.pl Opisie systemu kontroli wewnętrznej PBS w Zamościu.

4. Opis polityki wynagrodzeń, informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń

Mając na celu zapewnienie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcania do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz wspieranie realizacji strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem, jak również ograniczanie konfliktu interesów i wymogi w zakresie Rozporządzenia MRiF, Bank wprowadził Politykę wynagrodzeń.

Polityka wynagrodzeń dostosowana została do zapisów:

- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (zwane dalej Rozporządzeniem UE);
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (zwane dalej Rozporządzeniem MRiF);
- EBA/GL/2015/22 z 27/06/2016 Wytyczne dotyczące prawidłowej polityki wynagrodzeń, o których mowa w art. 74 ust. 3 i 75 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE, i ujawniania informacji zgodnie z art. 450 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Polityka wynagrodzeń obowiązująca w Banku określa, przysługujące osobom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku:

- 1) stałe składniki wynagrodzenia,
- 2) zmienne składniki wynagrodzenia,
- 3) zasady ustalania, wypłaty i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń.

W proces ustalania Polityki wynagrodzeń zaangażowani są:

- 1) Rada Nadzorcza, która:
 - a) zatwierdza Politykę wynagrodzeń;
 - b) opiniuje i monitoruje wynagrodzenia zmienne osoby odpowiedzialnej za kierowanie komórką ds. zgodności, osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem;
 - c) podejmuje decyzje w przedmiocie wynagrodzeń zmiennych w odniesieniu do członków Zarządu;
 - d) weryfikuje spełnienie kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzeń przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia;
 - e) zapoznaje się z rocznym raportem z przeglądu wdrożenia Polityki wynagrodzeń;
- 2) Zarząd Banku, który:
 - a) projektuje i wprowadza Politykę wynagrodzeń oraz dba o jej aktualizację;
 - b) zatwierdza listę osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku;
 - c) odpowiada za wdrożenie Polityki wynagrodzeń;
 - d) podejmuje decyzje w przedmiocie wynagrodzeń zmiennych w odniesieniu do podległych osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku;
- 3) Zespół Organizacyjno-Administracyjny, który:
 - a) prowadzi wykaz osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka oraz przedkłada go do zatwierdzenia Zarządowi Banku;
 - b) dokonuje aktualizacji wykazu w przypadku zmian organizacyjnych, kadrowych lub zmian wysokości wynagrodzeń dotyczących zidentyfikowanych prac.
- 4) Główny Księgowy, który:

- a) dokonuje identyfikacji stanowisk objętych Polityką wynagrodzeń;
- b) dokonuje bieżącej identyfikacji w przypadku zmian organizacyjnych, kadrowych lub zmian wysokości wynagrodzeń powodujących zidentyfikowanie pracowników jako istotnie wpływających na profil ryzyka Banku.

Wdrożenie Polityki wynagrodzeń podlega rocznemu przeglądowi, który przeprowadzany jest przez stanowisko zgodności. Przeglądem objęty jest również wykaz osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wyniki przeglądu przedkładane są Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza przygotowuje i przedstawia Zebraniu Przedstawicieli, raz w roku, raport z oceny funkcjonowania Polityki w Banku.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona Polityka sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

Uwzględniając zasadę proporcjonalności, rozmiar prowadzonej działalności, wewnętrzną organizację oraz charakter, skalę i stopień złożoności działalności, Bank nie powołuje komitetu ds. wynagrodzeń.

Polityka została opracowana z uwzględnieniem formy prawnej w jakiej działa Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu, rozmiaru jego działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizacją oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

Polityka wynagrodzeń zakłada:

- wypłatę zmiennych składników wynagrodzenia w formie pieniężnej;
- ocenę wyników obejmującą okres 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością;
- możliwość nieodraczania zmiennych składników wynagrodzenia w przypadku nie przekroczenia przyjętej w Polityce wysokości;
- zasady odraczania zmiennych składników wynagrodzenia oraz warunku odroczenia 40 % lub 60% wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia stałego osoby zajmującej stanowisko istotne zależna jest od zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją oraz posiadanego doświadczenia zawodowego.

Stanowi ono na tyle dużą część wynagrodzenia, aby zapewnić Bankowi możliwość prowadzenia elastycznej polityki wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.

W odniesieniu do członków Rady Nadzorczej Bank nie prowadzi podziału wynagrodzenia na stałe składniki wynagrodzenia i zmienne składniki wynagrodzenia oraz nie stosuje przepisów Rozporządzenia MRiF dotyczących zmiennych składników wynagrodzenia. Szczegółowe zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej określają „Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej”.

Szczegółowe zasady wynagradzania członków Zarządu określa „Regulamin wynagradzania członków Zarządu”.

Wynagrodzenie stałe obejmuje stałe składniki wynagrodzeń, zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją, a także jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów prawa lub Regulaminu wynagradzania, przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom, nie związane z wynikami osiąganymi przez Bank lub wynikami pracy danego zidentyfikowanego pracownika. Dla uznania danego składnika za stały składnik wynagrodzeń stosuje się kryteria zgodne z Wytycznymi EBA/GL/2015/22.

Wynagrodzenie zmienne obejmuje zmienne składniki wynagrodzeń, zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników lub innych czynników określonych w Polityce wynagrodzeń, w szczególności premie uznaniowe i nagrody.

W przypadku wynagrodzeń zmiennych zależnych od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena wyników danego pracownika i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tego pracownika, z uwzględnieniem wyników całego Banku. Przy ocenie indywidualnych wyników bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe.

Osoba kierująca komórką do spraw zgodności, pracownicy komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem, są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych funkcji, a ich wynagrodzenie nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

W ocenie wyników całego Banku uwzględnia się kryteria w perspektywie długoterminowej, odnoszące się do kosztu kapitału, ryzyka płynności, wyniku finansowego Banku oraz wskaźniki adekwatności kapitałowej.

Ocena wyników całego Banku obejmuje kryteria w perspektywie długoterminowej, obejmujące:

- 1) koszt kapitału – wskaźnik ROE;
- 2) ryzyko płynności – rozumiane jako utrzymanie nadzorczych miar płynności;
- 3) osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego Banku;
- 4) wskaźniki adekwatności kapitałowej na poziomie co najmniej:
 - a) łącznego współczynnika kapitałowego 13,5%,
 - b) współczynnika kapitału Tier I 11,5%,
- 5) wskaźnik jakości portfela kredytowego – max. 4,5%.

Ocenić podlega stopień wykonania wyżej wymienionych parametrów w odniesieniu do planu finansowego Banku na koniec każdego roku w okresie ostatnich trzech lat.

Łączne zmienne składniki wynagrodzeń przyznawane pracownikom nie mogą ograniczać zdolności Banku do podwyższenia funduszy własnych Banku i nie mogą być wyższe niż 1,5% funduszy własnych Banku w roku, za który przyznawane jest wynagrodzenie zmienne.

W zależności od wyników indywidualnej oceny efektów pracy zidentyfikowanego pracownika część odroczonego zmiennych składników wynagrodzeń może być zaakceptowana do wypłaty w pełnej wysokości, w części, bądź też zidentyfikowany pracownik może być jej pozbawiony w całości.

Ustanie stosunku pracy zidentyfikowanego pracownika w ciągu trzyletniego okresu oceny nie powoduje pozbawienia go części odroczonego zmiennego składnika wynagrodzenia. Ocena pracy zidentyfikowanego pracownika, pod kątem wypłaty odroczonego składnika wynagrodzenia, obejmuje tylko i wyłącznie okres jego pracy w Banku w trakcie trzyletniego okresu oceny.

Wyplata wynagrodzenia zmiennego jest ograniczana lub wstrzymana w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe.

Wyplata wynagrodzenia zmiennego jest wstrzymywana, ograniczana, następuje odmowa wypłaty w przypadku:

- 1) gdy osoba uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku, lub była odpowiedzialna za takie działania;
- 2) gdy osoba nie spełnia odpowiednich standardów dotyczących rękopmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem.

Wyplata zmiennych składników wynagrodzenia może być wstrzymana, ograniczona w przypadku:

- 1) istnienia groźby wystąpienia straty bilansowej,
- 2) powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności,
- 3) zagrożenia realizacji planu finansowego,
- 4) ogłoszenia upadłości Banku,
- 5) wszczęcia postępowania naprawczego w Banku.

Zgodnie z postanowieniami Polityki wynagrodzeń stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekroczyć 100% w odniesieniu do każdej zidentyfikowanej osoby.

W ocenie wyników stanowiących podstawę do ustalenia uprawnień do wynagrodzenia zmiennego uwzględnia się kryteria finansowe i pozafinansowe. Dotyczą one:

- 1) efektów realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności,
- 2) wyników oceny odpowiedniości dokonanej na podstawie art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
- 3) ocenę działań nadzorowanego obszaru dokonaną przez kontrolę wewnętrzną i audyt wewnętrzny,
- 4) stopnia realizacji wielkości zaplanowanych.

Ocena wyników dokonywana jest po zakończeniu roku i obejmuje okres trzech lat poprzedzających dokonanie oceny, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością gospodarczą. W przypadku zidentyfikowanych pracowników objętych Polityką krócej niż trzy lata ocena obejmuje okres od momentu objęcia Polityką.

Ocenie podlega stopień wykonania parametrów w odniesieniu do planu finansowego Banku na koniec każdego roku w okresie ostatnich trzech lat .

Zmienne składniki wynagrodzenia wypłacane są w 60% w roku, w którym dokonano oceny, niezwłocznie po ich przyznaniu, natomiast wypłata pozostałej części podlega odroczeniu i zostaje zdeponowana na indywidualnym koncie. Wypłata odroczonej części wynagrodzenia następuje w trzech równych ratach rocznych, pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za każdy kolejny rok.

Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia nie podlega odroczeniu w przypadku gdy wysokość przyznanych zmiennych składników wynagrodzenia osobie zidentyfikowanej nie przekroczy kwoty stanowiącej piętnastokrotność przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za rok poprzedni.

W przypadku gdy za dany rok wynagrodzenie zmienne zidentyfikowanego pracownika jest wyższe niż pięciokrotność rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, bezpośrednio po przyznaniu wypłacane jest 40% zmiennych składników wynagrodzenia, zaś odroczeniu podlega 60% przyznanego wynagrodzenia.

Wynagrodzenie zmienne wypłacane jest w formie pieniężnej.

5. Informacja o spełnianiu przez członków rady nadzorczej i zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Bank opracował i wprowadził regulacje wewnętrzne dotyczące zasad wyboru i oceny członków organów zarządzających oraz nadzorczych.

Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając zgodnie ze swoim Regulaminem działania oraz „Polityką zapewnienia odpowiedniości członków Zarządu Banku, Zarządu Banku jako organu kolegiального oraz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku”.

Zgodnie z przyjętymi zasadami oceny odpowiedniości Rada Nadzorcza dokonuje oceny odpowiedniości poszczególnych kandydatów/członków Zarządu Banku, a także oceny Zarządu Banku jako organu kolegiального.

Indywidualnej ocenie odpowiedniości kandydata/członka Zarządu Banku podlega:

- 1) reputacja, uczciwość i etyczność;
- 2) poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia w odniesieniu do pełnionej funkcji i powierzonych obowiązków;
- 3) czas poświęcony na wykonywanie obowiązków w Banku i liczba pełnionych funkcji dyrektorskich;
- 4) możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz umiejętność zachowania niezależności osądu.

Indywidualna ocena odpowiedniości kandydatów/członków Zarządu Banku dokonywana jest jako:

- a) indywidualna ocena wstępna – przy wyborze do Zarządu Banku;
- b) indywidualna ocena bieżąca – w trakcie kadencji Zarządu Banku.

Indywidualna ocena bieżąca członków Zarządu Banku dokonywana jest raz w roku oraz w każdym zidentyfikowanym przez Bank przypadku (dodatkowa indywidualna ocena bieżąca), mającym wpływ na odpowiedzialność członka Zarządu Banku,

Ocena odpowiedzialności dokonywana jest w odniesieniu do każdego kandydata/członka Zarządu z osobna, natomiast ocena kolegialna dokonywana jest w stosunku do całego składu Zarządu.

Kolegialna ocena odpowiedzialności obejmuje ocenę możliwości podejmowania przez Zarząd Banku jako organ Banku decyzji w istotnych obszarach działania Banku z uwzględnieniem ryzyk towarzyszących tej działalności, w tym podejmowanie decyzji dotyczących modelu biznesowego, gotowości do podejmowania ryzyka, strategii oraz rynków, na których funkcjonuje Bank. Kolegialnej ocenie odpowiedzialności Zarządu Banku podlega:

- 1) łączny poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia posiadanych przez poszczególnych członków Zarządu Banku w odniesieniu do całej działalności Banku, umożliwiające przedstawianie swoich poglądów, wpływanie na proces podejmowania decyzji, zrozumienie działań podejmowanych przez Bank oraz głównych ryzyk w jego działalności;
- 2) poziom znajomości przez Zarząd Banku jako całość tych dziedzin funkcjonowania Banku, za które członkowie są odpowiedzialni zbiorowo;
- 3) umiejętność kierowania Bankiem;
- 4) ostrożność i stabilność zarządzania Bankiem;
- 5) reputacja Banku, jako pochodna działań członków Zarządu Banku.

Kolegialna ocena odpowiedniości dokonywana jest co najmniej raz w roku oraz w każdym zidentyfikowanym przez Bank przypadku, mającym wpływ na odpowiedniość zbiorową Zarządu Banku.

Wyboru członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli oraz dokonuje oceny odpowiedniości.

Celem oceny jest stwierdzenie, czy kandydaci na członków Rady Nadzorczej oraz czy członkowie Rady Nadzorczej w czasie sprawowania swoich funkcji, dają rękojmię sprawowania tych funkcji w sposób określony przepisami prawa, czy posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji swoich funkcji oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej przed dokonaniem wyboru i w czasie sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej oraz dokonuje oceny kolegialnej Rady Nadzorczej jako organu nadzoru.

W toku indywidualnej oceny odpowiedniości kandydata/członka Rady Nadzorczej, ocenie podlega:

- 1) reputacja, uczciwość i etyczność;
- 2) poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia w odniesieniu do pełnionej funkcji i powierzonych obowiązków oraz rękojmia należytego wykonywania tych obowiązków;
- 3) liczba funkcji pełnionych jednocześnie przez członka pod kątem czasu koniecznego na wykonywanie obowiązków w Banku;
- 4) możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz umiejętność zachowania niezależności osądu;
- 5) niezależność oraz wiedza i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych oraz wiedza i umiejętności w zakresie bankowości i usług świadczonych przez Bank w odniesieniu do członków Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza jako organ Banku podlega kolegialnej ocenie odpowiedniości przez Zebranie Przedstawicieli, polegającej na weryfikacji czy indywidualne cechy i kompetencje poszczególnych członków organu/kandydatów dopełniają się sposobem zapewniający odpowiedni poziom kolegialnego nadzorowania banku.

Kolegialna ocena odpowiedniości obejmuje ocenę możliwości podejmowania przez Radę Nadzorczą jako organu Banku decyzji w istotnych obszarach działania Banku z uwzględnieniem ryzyk towarzyszących tej działalności, w tym podejmowanie decyzji dotyczących modelu biznesowego, gotowości do podejmowania ryzyka, strategii oraz rynków, na których funkcjonuje Bank.

Rada Nadzorcza po zapoznaniu się z wynikami analiz przeprowadzonych przez Przewodniczącego Rady dokumentów przedłożonych przez członków Zarządu, w tym oświadczenia poszczególnych członków Zarządu Banku i oświadczenia Zarządu, dokonała oceny odpowiedniości. Ocena ta miała charakter indywidualny w stosunku do każdego członka Zarządu z osobna jak i kolegialnej w stosunku do Zarządu jako całości.

Rada Nadzorcza stwierdziła, że poszczególni członkowie Zarządu spełniają wymagania w zakresie:

- reputacji, uczciwości i etyczności,
- poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia,
- czasochłonności prowadzonej aktywności zawodowej i pozazawodowej,
- wystąpienia konfliktu interesów z Bankiem i umiejętności zachowania niezależności osądu.

Rada Nadzorcza dokonała również oceny kolegialnej oceny odpowiedniości Zarządu Banku. Rada na podstawie złożonego przez Zarząd oświadczenia pozytywnie oceniła poszczególne aspekty odpowiedniości zbiorowej Zarządu Banku w tym sprawowanie funkcji zarządczych, reputacji Banku jak również wyniki weryfikacji w ramach Zarządu Banku.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła, że poszczególni członkowie Zarządu oraz Zarząd jako całość działając kolegiально daje rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych.

Rada Nadzorcza dokonała również oceny odpowiedniości kandydata na członka Zarządu Banku oraz odpowiedniości kolegiальной Zarządu po dokonanych w jego składzie zmianach. Zarówno ocena indywidualna kandydata, jak i kolegiальная Zarządu po zmianach w jego składzie została przez Radę Nadzorczą oceniona pozytywnie.

Zebranie Przedstawicieli działając zgodnie z „Polityką w sprawie doboru i oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Zamościu” dokonuje oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej oraz członków Rady Nadzorczej w czasie sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej, jak również dokonuje oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej jako organu nadzoru (ocena kolegiальная).

W wyniku dokonanej oceny stwierdzono, że członkowie Rady Nadzorczej dają rękojmię sprawowania tych funkcji w sposób określony przepisami prawa. Poszczególni członkowie Rady Nadzorczej posiadają doświadczenie, wiedzę i umiejętności oraz przebyte szkolenia niezbędne do realizacji swoich funkcji. Reputacja osobista członków nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku. Spełniają kryteria poświęcania wystarczającej ilości czasu na wykonywanie obowiązków w Banku, niezależności oraz braku konfliktu interesu. Zebranie Przedstawicieli, uwzględniając rekomendację Komisji ds. odpowiedniości, uznało że każdy z członków Rady Nadzorczej spełnia wymogi odpowiedniości i podjęło w tym zakresie stosowne uchwały.

Kompetencje członków Rady Nadzorczej dopełniają się i pozwalają na odpowiedni poziom kolegiального wykonywania zadań tego organu. Zebranie Przedstawicieli, uwzględniając rekomendację Komisji ds. odpowiedniości po przeprowadzeniu kolegiальной oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej podjęło w tej sprawie uchwałę, z której wynika, że Rada Nadzorcza spełnia wymogi odpowiedniości.

Ocenie odpowiedniości poddani zostali również kandydaci na członków Rady Nadzorczej, wybierani na nową kadencję. Zebranie Przedstawicieli, uwzględniając rekomendację Komisji ds. odpowiedniości, pozytywnie oceniło spełnianie warunków odpowiedniości zarówno przez kandydatów na członków Rady Nadzorczej, jak i kolegiальной nowo wybranej Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku

Imię i Nazwisko	Stanowisko i funkcję	Podpis
Monika Łuczka	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	Wiceprezes Zarządu <i>Monika Łuczka</i>
Agnieszka Guściora	Wiceprezes Zarządu ds. finansowo- księgowych	Wiceprezes Zarządu <i>Agnieszka Guściora</i>

Zamość, dnia 10 lipca 2020 r.

